

- Artister för en kväll

sid 4-5

- Musikrapport engagerar

sid 6-8

- Eksjö kulturskola flyttar

sid 10-11

Kultur SMÖCKKAN

Nr 6 Dec 2002

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Stafett i tangentspel

sid 12

- Ungdomsstyrelsen möts

sid 14

- Kurs som murbräcka

sid 17

Reaktionerna kommer i täta skurar -men vad tycker musik- och kulturskolorna?

Nu har utvecklingen kring "musikalisk mångfald" avrapporterats. "Release-partyt" på Nybrokajen 11 blev välbesökt och rapporten i sin helhet finns att hämta från SMoK's hemsida. Den beskrivs också i detta nummer av Smockan.

Reaktionerna kring utfallet duggar tätt i form av mail, telefonsamtal och inlagor till Smockan.

De allra flesta som hör av sig jobbar för amatörmusiklivet, det professionella musiklivet eller från ungdomssidan.

Ingen från våra egna led har ännu av egen kraft reagerat i form av till exempel en insändare, förutom vår ordförande som naturligtvis tar i frågan i sin spalt här bredvid.

Företrädarna för amatörmusiklivet är oroliga för framtiden när det gäller rekryteringen till landets orkestrar. Från det professionella musiklivet skriver Rikskonserters direktör Björn W. Stålné om sin oro över den västerländska konstmusikens utveckling och hoppas samtidigt att inte musik- och kulturskolorna ska svära sig fria från sitt ansvar för det professionella musiklivets framtid.

Instrumenthandlarna har naturligtvis också sina intressen i utvecklingen och engagerade sig på ett tidigt stadium för att få frågan belyst.

Magnus Bengtsson från TV:s Musikbyrå, ifrågasätter här i Smockan, hela idén med kulturskolan som han menar är mossig och inte tillräckligt ungdomstillvänd. Men, menar Per Sjöberg ordförande i SMoK, frågan är inte helt okomplicerad då musik- och kulturskolorna ska tjäna flera viljor och flera uppdragsgivare. Dels som en kugge i den nationella kulturpolitiken i att utveckla och bevara kulturarvet, och dels tillgodose lokala intressen och de ungas krav på ständig utveckling av nya stilar och genrer.

Smockan håller linjen öppen för fler tyckare i nästa nummer. Vad anser du om musik- och kulturskolans uppdrag och utfall i relation till rapporten om musikalisk mångfald? Delta i debatten, skriv till redaktören.

Stefan Andersson
STEFAN ANDERSSON

**Tipsa
Smockan!**

Tel: 0660-825 22
0708-66 03 04
Stefan Andersson

KULTUR
SMOCKAN

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR

Stefan Andersson
0660-825 22

stefan.andersson@smok.se

PROJEKTLEDARE/ANNONSER

Jan Dyllicki

0660-26 61 05

jan.dyllicki@dau.se

Annonsprislista kan laddas ned som pdf-fil från hemsidan www.dau.se

PRENUMERATION

0660-26 61 00

KulturSmockan utkommer med 6 nr/år och är tryckt på godkänt miljövänligt papper. Helårsprenumeration kostar 180 kr.

GRAFISK FORMGIVNING

Johnny Altelind

0660-26 61 31

johnny.altelind@dau.se

REPRO

PRODUKTION

TRYCK

DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE

I DETTA NUMMER

Per Sjöberg

Åke Dahlbäck

Stefan Andersson

Anders Nordin

Håkan Sandh

Stefan Franzén

Gabriella M. Tolsén

Magnus Eriksson

Björn W. Stålné

Magnus Bengtsson

Sanna Sagvik

Lollo Segersson

Astrid Johansson

Jan Olof Rudén

SMoK
Sveriges
Musik-
och Kulturskoleråd

KulturSmockan utges av samrådsorganet för Sveriges musik- och kulturskolor, SMoK.

KulturSmockan nästa nummer: v. 7. Manusstopp för annonser: 29 januari.

INNEHÅLL
i detta nummer

Ledare.....	2	Honnör till Eksjö kommun..	10-11	Prisad flickkör	16
Kort från SMoK.....	3	Spring på tangenterna	12	Låter det konstigt?.....	17
Det bolmar från scenen.....	4-5	Åse spelar och skriver	13	Nygammal industri	21
Tände debatt om musiken	6-8	Ungdomsstyrelsen konfererar	14	Kulturnytt.....	22
Tomtar och troll.....	9	RUM summerar och planerar....	15	Porträttet	23

Vem ger oss vårt uppdrag?

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMOK –

Då är rapporten Musikalisk mångfald redovisad. Resultatet visar som väntat på en generell nedgång av antalet musicerande barn i musik- och kulturskolorna, framförallt hos orkesterinstrumenten men också kanske något förvånande för piano och akustisk gitarr.

Vid närmare analys visar det sig att köerna på piano och gitarr är i det närmaste exakt lika stora som den minskning av spelande som redovisas i rapporten. Vi kan alltså konstatera att nedgången i antalet musicerande barn/ungdomar i dessa två fall sannolikt är ett utslag av de prioriteringar av undervisningsresursen som görs av musik- och kulturskolorna själva. Ovanstående är ett gott exempel på den problematik som musik- och kulturskolorna måste hantera. Skall barnens val avgöra var resurserna sätts in eller skall den kulturpolitiska ambitionen, som i stort sett varje kommun har i sina politiska styrdokument för musik- och kulturskolan - att bevara och utveckla kulturarvet - vara vägledande för hur resurserna fördelas? Vem ger oss vårt uppdrag? Vilket uppdrag vill vi ta till oss?

Svaret på den frågan är definitivt inte enkelt eller

okomplicerat. Förmodligen kan vi dock konstatera att vi kan försöka styra med fördelning av undervisningsresurser, locka och pocka med fina broschyrer, men om inte barnen förknippar våra påbud med lust, glädje och en stor portion av respekt för deras egen musiksmak så har vi små möjligheter att attrahera de breda grupperna.

Rapporten ger oss flera utgångspunkter i vårt arbete för musikalisk mångfald. Bland annat fick musik- och kulturskolan ett mycket högt betyg av de deltagare som intervjuades, 4,3 på en femgradig skala. Ett betyg som heter duga - det vi gör idag gillas av våra deltagare.

Musikalisk mångfald beställdes för att ge ett antal svar men också för att formulera de frågor som leder till intern och extern diskussion om mål och medel. Är de traditionella orkesterformerna viktiga att kämpa för? Hur stora resurser ska vi använda för att stimulera barn spela orkesterinstrument om dom själva vill något annat? Hur viktig är produkten i form av konserter etc i relation till undervisningens process? Frågor som bara är exempel på intressanta och nödvändiga diskussioner.

Handsken är kastad!

Smockan och SMOK-forum på vår hemsida www.smok.se är ett utmärkt sätt att sprida och göra offentlighet av den lokala debatten!

Ett samlande nationellt dokument

Vi har under en tid inom SMOK's styrelse arbetat med ett samlande nationellt dokument - en plattform för vårt kommande arbete. Anledningen är i första hand att vi ofta har känt behov av att formulera vad vi egentligen står för. Tycker vi att det går bra att driva delar av en kulturskola i föreningsform? Tycker vi att det är bra med avgifter? Bör alla pedagoger ha högskoleutbildning? Tycker vi att det är bra om hela musikskolan blir en del av grundskolan osv? Det har helt enkelt funnits en mängd frågor där enskilda skolor och enskilda tyckare velat att stöd från SMOK som organisation. Behovet att vi inom SMOK satte ner foten i vissa frågeställningar har blivit större och större. Till råga på allt har vi inte heller någon officiell definition vad en "musik- respektive kulturskola" egentligen är för något.

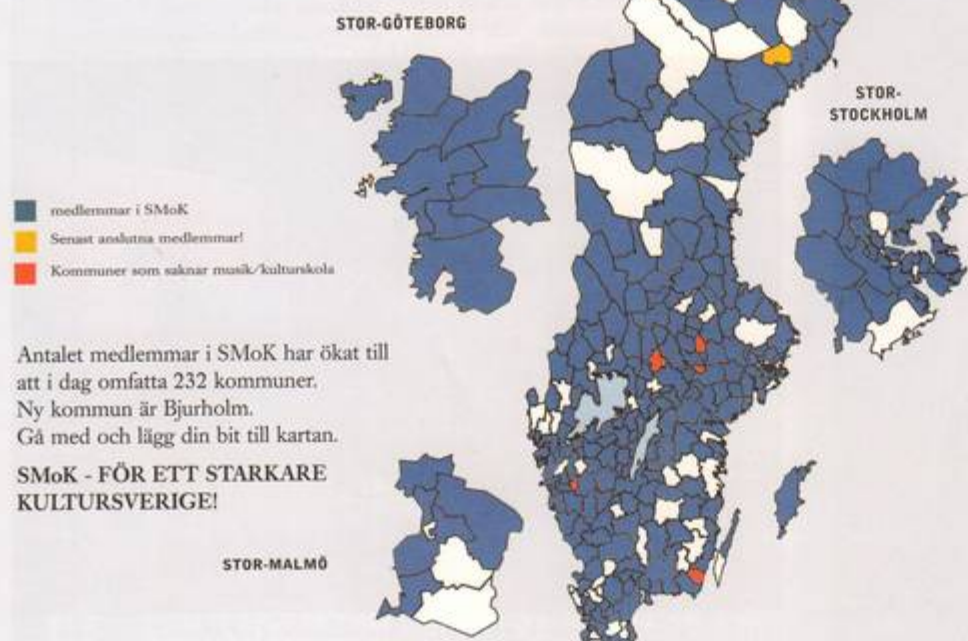
Därför har vi nu sammanställt några punkter som vi menar är det centrala för vår verksamhet och där vi anser att vi bör ha en samsyn inom organisationen i fortsättningen. Detta förslag skickas nu via Fermaten ut på remiss till alla musik- och kulturskolor inom SMOK. Målet är att dokumentet skall fastställas i Örebro på nästa rikskonferens.

Styrelsens förslag är till sin form ett kort dokument som tar upp det allra viktigaste. Det är ju alltid en svår balansgång mellan vad som skall förena våra skolor som grunder, principer vi inte skall rucka på - och att å andra sidan inte peta i detaljer som varje skola själv skall känna sig fri att utforma efter eget huvud. Om vi lyckats i den balansgången får nu alla medlemmar bedöma. Vi har gjort ett förslag och ordet är fritt!

Nästan samtidigt som vårt eget förslag var klart kom Norsk Kulturskoleråds "Rammeplan for kulurskolen". Deras dokument är betydligt mer omfattande och går också betydligt längre vad gäller rekommendationer i enskilda frågor. I deras förslag finns exempelvis förslag på gruppstorlekar och undervisningstider. Några saknar säkert den typen av handfasta råd i SMOK's dokument. Självt är jag tveksam till att i alltför hög grad styras av nationella riktvärden som lätt blir begränsande i den lokala debatten. Förmodligen gynnar vår olikhet en utveckling på lång sikt.

En gemensam plattform behövs - men behövs även "råd och anvisningar" eller kanske tom en "läroplan"?

Smockan lägger kulturpuzzel

Håkan Sandh

Lärarna intog scenen

- Text och foto: Stefan Andersson -

I den välklingande Peterson-Bergerhallen i Östersunds Folkets Hus, fick jämtlänningarna och härjedalingarna uppleva en storstilad föreställning framförd av personalen från länets alla musik- och kulturskolor. Cirka 80 lärare och ledare från åtta kommuner bjöd på en varierad och högkvalitativ kulturkväll tillsammans med Tomas Bolme som konferencier.

Tomas Bolme, välkänd skådespelare och vän av musik- och kulturskolan, guidade publiken genom programmet.

mar Swiergiel från Östersunds kulturskola har gjort ett fantastiskt arbete, berömmar Christina.

Initiativet till satsningen har vuxit fram under skolornas gemensamma utbildningsdagar och i höst bestämde de sig för att göra allvar av idén, berättar Christina Didriksson, ledare för Bergs kulturskola, och fortsätter:

- Vi träffades till en gemensam kompetensutvecklingsdag i höst där vi för första gången bildade en stor orkester. Till den dagen hade vi också anlitat Tomas Bolme som föreläsare och passade då på att fråga honom om att bli vår konferencier till föreställningen.

DELAT ANSVAR

Tre av lärarna fortbildar sig i dirigering, och följaktligen fick de också huvudansvaret för att ta fram lämplig repertoar. De delade också på arrangering, instudering och dirigentuppgifterna.

- Karin Thomasson från Bräcke musikskola, Monica Jonasson och Walde-

SPEGLADE KULTURSKOLANS INNEHÅLL

Det blev ett digert och omväxlande program som sträckte sig från Carmen till ABBA, via Rumänska danser och Monteverdi, dessutom med inslag av dans, bildkonst och en fantasifull "rörlig installation", framförd av dramalärarna.

Marin Hemmingsson, konstnär och lärare på Lungvikskolan. I ett effektfullt konst- och musiknummer målar hon till orkesterns klangflöden från "Tavlor på en utställning" av Mussorgskij.

Flamencodansösen Elin Almén danslärare vid kulturskolan i Bergs kommun i en vacker och uttrycksfull flamenco.

Alla medverkande är eniga om att projektet har lyckats över förväntan men att själva konserten kanske inte ska ses som huvudsaken. Processen dit är minst lika viktig. Att musicera tillsammans, har till exempel visat sig vara ett ypperligt sätt att bli mer bekanta med varandra över kommungränserna.

- Att spela tillsammans är ett jättebra sätt att lära känna varandra på, säger Christer Melin, kulturskolechef för Ragunda kulturskola och får medhåll av sängpedagog Lena Kästel, som just flyt-

tat till Östersund.

Det finns också planer på att, under våren turnera i länet med programmet.

Lärarna och ledarna i Jämtland-Härjedalen är ett lysande exempel på den ideologi som brukar växa fram i glesbygd: "I fall det ska bli nåt får man göra det själv".

Christer Melin, kulturskolechef i Ragunda kommun, är en av medlemmarna i den nya orkestern i Jämtland-Härjedalen.

Tillsammans bildade lärarna från musik- och kulturskolorna i Jämtland och Härjedalen en stor och välklingande orkester.

FREDRIK HÖGBERG
Little Suite for orchestra
Dedicated to Winnie the Pooh
CG 7379P
Partitur c:a 240,00
Stämmor hyres.

BJÖRN SANDQVIST, arr.
Piano med guldkant
21 nya låtar och gamla visor.
En klanglig upplevelse utöver det vanliga!
SKG 10282, C:a 144,00

JAN-ERIC LO CURZIO
Larghetto, Andante och Allegretto för stråkorkester

"roligt att spela i alla stämmor... välkomponerat".
Tidningen ESTA

WCM1601309
Partitur c:a 80,00
Stämmor c:a 120,00

KARIN och MAGNUS IVARSON
Regnbågebro
Fem unisona sånger för barn bl.a. ur musikalen Som ett spännande paket.
SKG 10302 C:a 78,00

Förändring...

Gehrmans Musikförlag administrerar nu musik från Warner/Chappell Music Scandinavia

... och tradition

Ett viktigt kulturarv förs vidare till ett ungt förlag med mera än hundra års erfarenhet.

Box 6005, 102 31 Stockholm • www.gehrmans.se
order: 08-610 06 10 • fax: 08-610 06 26 • order@gehrmans.se

Rapporten presenterad

Musikalisk mångfald

- Text och foto: Stefan Andersson -

Intresset för SMoK's redovisning av rapporten om musikalisk mångfald, visade sig vara stort. Närmare 150 intresserade från branscherna kring musik och musikutbildningar hade samlats i Musikaliska Akademiens stora sal i Rikskonserters hus vid Nybrokajen i Stockholm.

Som ciceron genom seminariet fungerade Rikskonserters VD Björn W. Stålné.

Han valde att slå an tonen genom att kalla dagens tema; Musikens utveckling i Sverige, utifrån två perspektiv. Det ena är utifrån yrkeslivets behov och det andra handlar om individens självklara rätt till eget skapande, menade han.

Han betonade att det handlar om många musikliv och flera genrer, och att ingen ska ses som mer värd än någon annan.

OLIKA FÖRVÄNTNINGAR

Många frågor kom upp kring rapportens resultat, framför allt handlade det om vilka konsekvenser utvecklingen av ett minskat antal musicerande på orkesterinstrumenten, kan få på sikt.

Per Sjöberg, ordförande i SMoK, svarade på frågan om musik- och kulturskolorna har ett ansvar för att styra utvecklingen:

- Visst har vi det men det är inte så okomplicerat. Det är kommunalpolitikerna som ger oss uppdraget och det är kanske inte alltid så tydligt. Föräldrar och elever vill att det egna intresset ska få styra, så vi måste finna olika vägar och metoder för att tillfredsställa flera önsningar.

FÅR FÖLJDVERKNINGAR

Även musikhögskolan upplever en förändring kring såväl vilka instrument studenterna väljer att utbildas på, som i antalet studenter som söker till musikhögskolan. Leif Ivars från musikhögskolan i Örebro visade på siffror från alla musikhögskolor, de samstämde med SMoK's rapport när det gäller minskat intresse i de traditionella orkesterinstrumenten.

Bengt Sandberg, studierektor från In-

FAKTA

Under de senaste 15 åren (från läsåret 87-88 till 01-02) visar rapporten på följande:

- Antalet musicerande elever inom musik/kulturskolan har minskat med 23 %
- Det instrument som gått tillbaka mest är klarinett, från 12772 st. till 5782 st.
- Trumpet har gått tillbaka från 8718 st. till 5563 st.
- Antalet pianoelever har minskat från 50036 st. till 31427 st.
- Elgitarr, elbas och synt har ökat från 2184 elever till 10601, en ökning med 385 %!
- Övriga instrument som också ökat är saxofon, tuba, cello och slagverk.

INTRESSANTA FAKTA HÄMTAT UR ANDRA UNDERSÖKNINGAR

- De vanligaste instrumenten på väntelista är gitarr, piano och slagverk i nämnd ordning.
- Läsåret 01-02 beräknade vi att 18750 st. barn- och ungdomar stod på väntelista på piano. (Enkätundersökning i 37 musik/kulturskolor)
- Antalet elever totalt inom musik/kulturskolan har ökat med 18 % sedan 1997
- Antalet elever som går ämneskurs inom musik/kulturskolan har ökat med 7 % sedan 1997 (SMoK:s nulägesrapporter)

gesund, menade sig dessutom se en helt tydlig trend i en kvalitetssänkning vad gäller studenternas förkunskaper. Han ser idag ett behov av en för- och utbildning för att råda bot på detta.

TÄNK NYTT

Magnus Bengtsson från TV:s musikbyrå kopplade till sin egen tid som elev i musikskolan och ansåg att det hela beror på att det idag inte är speciellt balt att spela. Hip-hop till exempel är mycket mer populärt, sa han och fortsatte:

- I stället för att tänka som ni på att skapa nästa Glenn Miller, borde ni fråga ungdomarna vad som intresserar dem. Det är för långt mellan de som lär ut och de unga. Det är för torrt helt enkelt.

FÅR FORTSÄTTNING

Panelen med Björn W. Stålné Rikskon-

Björn W. Stålné, Rikskonserter, Per Sjöberg, SMoK och författaren bakom rapporten Musikalisk mångfald, Per Anders Hübner.

serter, Per Sjöberg SMoK och rapportens författare Per Anders Hübner, slog avslutningsvis fast att ett kulturpolitiskt ansvar finns för att även bevara tidigare kulturer och kulturyrtringar, och inte helt tappa bort vår tradition. De ges i de kulturpolitiska målen som slogs fast

1974. Men att det är en grannliga uppgift då man samtidigt ska vara öppen för det nya.

Till fortsatta samtal kring musikens mångfald anmälde sig ett tjugotal intresserade sedan Per Sjöberg konstaterat att rapporten givit fler frågor än svar.

Som jag ser det...

Musik- och kulturskolorna sviker musiklivet

Musik- och kulturskolorna är grunden för det Svenska musiklivet! Framgångsformeln som ministrar, andra politiker och företrädare för skolorna brukar framhålla. Vi frågar oss om detta verkligen stämmer! Vi ser att musik- och kulturskolorna tappat kopplingen till sitt ursprung nämligen det frivilliga musiklivet. Denna självklaraste del i elevens framtid, troligaste framtida marknad för fortsatt musicerande. Varför skall vi stödja en musikundervisning som inte tar hänsyn till det befintliga kommunala musiklivet? Utbudet är större idag med fler kulturinriktningar men det är märkligt att många musik- och kulturskolor verkar ha glömt kopplingen till det egna musiklivet.

Orkestrar tvingas att läggas ner, andra att ordna med annan undervisning på annat håll, för att de inte får en påfyllning av nya musiker. Rektorer säger att barnen skall erbjudas spela vilket instrument de själva vill. Det kan låta bra men hur kan ett barn veta att han/hon vill spela bastuba valthorn, klarinett eller fagott om de aldrig stött på dessa instrument? Hur kan skolorna säga att de "sätter eleverna i centrum" om de inte uppmanas att spela i sammanhang som ger den enskilde musikern största möjlighet till egen musikalisk utveckling? Relationerna präglas på många håll av revirtänkande mellan skolan och musiklivet. Detta faller krokben för samtliga. Klara ut rollerna och samarbeta för det ge-

mensamma kulturlivet.

Skolor som delvis vågar styra elevernas val lutar på sina lärares inspirationsförmåga, pedagogik och lära eleverna älska sina instrument. Jag har själv undervisat ett 10-tal år på bastuba med 10-15 elever per år. Erbjudandet att ta med enbart munstycket, så de slapp släpa på tunga instrument antogs inte, de var stolta över sitt instrument. Alla kan inte bli solister utan musiken är oftast en oerhört viktig fritidssysselsättning som kan bidra till att musikern stannar kvar i kommunen. Medelinkomsten i Sverige är för män 220 273 och för kvinnor 155 310 kr. Med normalskatt ger detta en kommun med 33 % i skatt ca 73 000 kr respektive 51 000 kr. Räkna på vinsten med att skapa möjligheter för vuxna att bo kvar och spela i din kommun. Ungdomar idag ser den sociala fritiden viktigare än t o m arbete. Många undersökningar visar på detta.

Ökningen av kulturskolor till dagens 99 st har tagit resurser från musiksidan till andra genrer. Det borde ha tillförts nya pengar för teater, dans och andra estetiska ämnen, men det tillhör undantagen. Statens Kulturråds sammanställning av ULF-rapporterna visar på 90 000 färre spelande idag än för några tiotal år sedan. SMoK:s egen förstudie visar på stora minskningar på bleck- och träblåsidan. Våra orkestrar känner redan av en brist på dessa instrument.

Kammarmusiken och jazzmusiken gör samma konstaterande. Det egna skapandet minskar över de flesta kulturformerna medan det mera passiva lyssnandet ökar. Gemensamt måste vi bryta denna neråtgående spiral.

Musikutövare och representanter för orkesterverksamheten måste skapa en dialog i kommunerna med rektorer och kommunpolitiker. Det borde leda till tydliga politiska riktlinjer/mål där undervisningen sker i förhållande till musiklivets behov i kommunerna. De åldersintegrerade orkestrarna tar hand om och skapar mål för de unga, ger unga chansen att se och höra ett stort antal olika instrument och skapar naturliga sociala mötesplatser. De ger också en viktig fritidssysselsättning för alla åldrar. Vårdar vi inte dessa orkestrar då förlorar vi en del av idén med musik- och kulturskolorna. Se till att lärarna får sitta med i orkestrarna och spela och att de tar med sig sina elever och befruktar musiklivet.

Magnus Eriksson

Förbundsdirigör Sveriges Orkesterförbund

”
...varför skall vi stödja en musikundervisning som inte tar hänsyn till det kommunala musiklivet?”

Gör om Musikskolorna till fritidsgårdar!

Efter att ha läst igenom undersökningen och lyssnat på diskussionerna under dagen känns det att avståndet mellan de vuxna (lärare, rektorer, orkesterledare

o.s.v) och de musicerande ungdomarna är på tok för långt. Det gäller att anpassa verksamheten till ungdomarnas behov. Vad lyssnar de unga på idag? Skulle

tyckt det var mycket mer intressant att höra mer om hur de som inte sökt sig till musik och kulturskolan resonerar.

Magnus Bengtsson, Musikbyrån, SVT.

...musikskolorna fyller en viktig funktion. De utgör ett etablissemang att revoltera mot.

Forts. fr. föreg. sida

Man spelar musik för att det är skoj. Lusten är enligt undersökningen i fokus. Det poängteras överallt och hela tiden men ändå känns det fattigt med idéer och inspirationsverktyg.

Sport, TV-spel, kärlek, TV, kompisar, skola och alla tusen hormoner som studerar runt i kroppen. Det är en hård konkurrens. För att få ungdomarna att välja att satsa sin fritid på att spela ett instrument gäller det att det är så roligt som möjligt.

Jag började spela saxofon på musikskolan i Skövde någon gång i mitten av 80-talet. Mest för att min storebror gjorde detsamma. Men mina idoler hette Mötley Crue och spelade hårdrock.

Spelade ingen roll hur noga jag lyssnade - det användes ingen saxofon på deras skivor. Allts bytte jag till elbas men tröttnade ganska snart. Behovet av kompisar att spela med, har jag förstätt i efterhand, var kolossalt. Jag hade en fantastisk lärare, annars hade jag aldrig stått ut så länge som jag gjorde. Men jag tror ändå att han kunde gjort mycket på ett annorlunda sätt. Vi borde ha tagit de första lektionerna till att lattja runt, lyssna på musik. På mina favoritskivor men

också hans. Det blev för mycket noter på ett papper och skalor som skulle övas in. Skippa alla regler och försök att sätta fingret på var lusten kommer ifrån. Alla lärare borde börja med att titta på filmen "Döda poeters sällskap".

Såg filmen "Lets Get Lost" om Chet Bakers fantastiska och tragiska levnadsöde och blev sugen på att börja spela trumpet. Det vimlar av riktigt duktiga och coola musiker med bde jazz, pop och rock i blodet. Goran Kajfes, Per "Texas" Johansson, Esbjörn Svensson. Eller musiker som suddar ut gränser och samtidigt är populära. Bo Kaspers Orkester, Håkan Hellström, Cardigans för att nämna några kända namn. Utnyttja det faktum att de använder sig av annat än den vanliga rockinstrumenteringen i sitt skapande. Det gäller att försöka närma sig det som ungdomarna redan är familjära med. Utnyttja det.

Vänd på tratten. Målsättningen måste vara att fånga in så många som möjligt. Sen kommer det med stor sannolikhet att ge sig självt men det måste få ta tid. Det handlar om musikalisk mognad. Och ger det sig inte av sig självt så är det tyvärr bara att inse fakta.

Det är inte intressant nog. Låter ju tolt makabert att "tvinga" fram ett intres-

se för orkestermusik för att föra en tradition vidare.

I min, kanske något naiva, drömvärld skulle musik- och kulturskolor göra mest nytta om de fungerade lite mer som fritidsgårdar. Tillgång till instrument, teknik, lokaler och lärare. Sen är det upp till ungdomarna själva att forma verksamheten. Och forma sin musikaliska identitet själva. Musik är ett sätt att umgås, ett sätt att hitta identifikation, ett sätt att uttrycka känslor.

Från mitt perspektiv (d.v.s. populär-musikaliskt) är utvecklingen som undersökningen visade inte alls förvånande. Tror inte heller att det är så mycket att göra något åt. Eller det kanske det är. Hela begreppet med musikskola känns på många sätt torrt. Men att försöka göra det mer svängigt och ballt känns dömt att misslyckas. Lite elakt skulle man kunna säga att musikskolorna ändå fyller en viktig funktion. De utgör nämligen ett etablissemang att revoltera mot.

Lycka till!

Magnus Bengtsson
Musikbyrån, SVT

- Av Björn Stålné -

Utdrag ur artikeln "Vem har ansvaret för att vi har musiker också i framtiden?"

Framtidens musikliv

För egen del är jag positiv och optimistisk inför utvecklingen av musiklivet - inte minst när det gäller utvecklingen av nya former och nya genrer. Och när det gäller ungdomens lust och vilja att själv musicera.

Jag hoppas att kulturskolorna inte svär sig fria från ansvar när det gäller också det professionella musiklivets framtid

Däremot är jag väldigt pessimistisk när det gäller den framtida utvecklingen för den västerländska konstmusiken som den tar sig uttryck i kammarmusik, symfonisk musik, nutida musik och opera. Jag tvivlar nämligen starkt på att vi om 20 år har tillräckligt många instrumentaler kvar för att tillgodose det musikliv vi idag anser omistligt.

Vad ska vi göra åt utvecklingen?
Ska vi konstatera att den västerländs-

ka konstmusiken är ett avslutat kapitel?

I så fall får vi skriva om de kulturpolitiska målen - särskilt det som säger att vi ska "...bevara och bruka kulturarvet."

Alltså inte bara bevara utan också bruka. Varje levande nytt framförande av den klassiska repertoaren är ett återskapande av tonsättarens intentioner och ger ständigt upphov till nya upplevelser för den mottagande.

Samtidigt ska vi "...främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar."

Vem har ansvaret för utvecklingen?

Jag skulle hoppas att kulturskolorna inte svär sig fria från ansvar när det gäller också det professionella musiklivets framtid. Jag skulle hoppas att kulturskolorna också som tidigare musikskolorna med mild hand också i framtiden visar på de goda möjligheternas vägar med ett så komplett instrumentval som möjligt och så engagerande, entusiastmerande och så tillräckliga pedagogiska situationer som möjligt.

Det som tidigare var rekrytering efter musiklivets behov startade på hemmaplan - det som var bra för musikskolans ensemble- och orkesterbehov visade sig också bra för stadens musiklivs behov och i de bästa fallen också för den högre musikutbildningens behov, som var till gagn för det professionella musiklivets behov.

Alternativet till dagens kommunala kulturskola är självfallet att skapa privata skolor för de allra mest väl lämpade

och motiverade eleverna och låta en sån undervisning/utbildning bestrída sina egna kostnader. Det förutsätter att man som ung ambitiös musikerelev med musikalska framtidsplaner måste låta sig födas med rätt föräldrar. Och framför allt föräldrar med rätt storlek på plånboken.

Men det strider inte bara mot min övertygelse utan också mot en solidarisk ideologi där fallenhet och inte ekonomi ska skapa förutsättningarna för våra unga musikanter möjlighet till utveckling.

Som sagt: Jag är orolig för det svenska musiklivets utveckling på ett par decenniers sikt. Jag skulle vilja att vi skapar större medvetenhet om mekanismerna genom allmän debatt och resonemang om kommunernas och kulturskolornas ansvar i den här frågan. Det är nämligen där det måste börja.

Det vore mig dock fjärran att inte hävda elevernas egen fria vilja och övertygelse när det gäller musikinriktning i kulturskolan.

Men vi står tvevelsutän inför ett dilemma.

Björn W Stålné

Artikeln finns i sin helhet på www.rikskonserter.se

I dagarna har "Trollens Julafton" premiär på Teatern i Kristianstad. In i det sista övades det.

TROLLENS JULAFTON

– en musikalisk sagoberättelse

– Av Stefan Franzén –

I juletid sjungs det om pepparkaksgubbar, röda mular och tomtar. Men också om troll.

I alla fall i Kristianstad där den musikaliska sagoberättelsen "Trollens julafton" har premiär i dagarna.

Deltagarna i den musikaliska sagoberättelsen Trollens Julafton har gått i väntans tider de senaste veckorna. Premiären av föreställningen har närmast sig med stormsteg och nu är den här.

– Det skall bli jättekul att få framföra berättelsen. Samtidigt är det pirrigt eftersom den riktar sig till barn och man vill ju gärna att de skall tycka om vad de ser, säger musikläraren Ewa Ludwigsson, som skrivit musik och manus.

MUSIKSKOLAN OCH BARBACKA SAMARBETAR

Berättelsen har premiär i dagarna på Teatern i Kristianstad och totalt framförs den nio gånger. En är offentlig, övriga har klasser i årskurs 0-6 bokad.

"Trollens Julafton" är ett samarbete mellan musikskolan och Barbacka som är en teaterkulturell verksamhet. Cirka 40 personer i åldrarna 9-22 år deltar i kören under ledning av dirigent Anne Ramkull, storbandet C4 Big Band eller spelar teater.

FJÄDER I HATTEN

Till hjälp har Ewa haft Bengt Larsson som regisserat, Lasse Lundström som svarat för arrangemanget tillsammans med Sven Bjärstedt.

– Det är roligt att Bengt vill göra föreställningen. Det känns som en fjäder i hatten.

Berättelsen har anor från Malåträsk i södra Lappland.

– Ursprungligen hette berättelsen småtrollen från Tjamsaberget. Med det som bakgrund har dramapedagogen Lena Holmgren hjälp till att anpassa sagan så den handlar om julen.

Och ja, slutet är lyckligt.

KUL-JUL-TUR

I samband med föreställningarna har musikskolan dessutom en stor galakväll i idrottshallen där man visar upp sin verksamhet. Ewa leder tre pianister som spelar samtidigt och så blir det rundpiano som kan jämföras med rundpingis. Runt 500 medlemmar i orkestrar, ensamblar, körer och dansare deltar i evenemanget som fyndigt nog fått namnet Kul-jul-tur.

• *Till sist Ewa, om du var tomt och hade en julklappssäck modell enorm. Vad skulle du vilja ge till vem i julklapp?*

– Jag skulle vilja ge vackra sommarblommor på köksbordet till Nisse Landgren och hans fru Beatrice. Nisse är alltid så ödmjuk, varm och härlig.

Välkommen till

SPELPLATS
KATRINEHOLM

8-10 maj 2003

www.katrineholm.se/spelplats

Nu är det dags för Spelplats Katrineholm igen! Förra Spelplats blev en stor succé!

Spelplats Katrineholm är en återkommande träffpunkt för elever och lärare på musik- och kulturskolor, deras föräldrar samt utvecklings- och fortbildningsdagar för lärare i musik/kulturskolor, musiklärare och andra pedagoger intresserade av kulturfrågor.

Vi inbjuder till intressanta föreläsningar och seminarier och möjlighet för elevensemblar/grupper att medverka vid konserter och spel på gator och torg. Några medverkande: **Georg Riedel, Britt-Louise Theglander, Kjell Lönnå, Nisse Sandström, AMMOT, Janne Blomkvist** samt aktuell popartist m fl.

Anteckna datum, boka in och håll ut! Program och anmälningsblanketter kommer ut under januari 2003.

För mer information se
www.katrineholm.se/spelplats
eller kontakta
bo.sivars@bou.katrineholm.se
eller telefon
070-558 27 84.

Katrineholms kommun

Text och foto: Stefan Andersson

Kaserner

BLEV KULTURSKOLA

- Det här är toppen, utbrister gitarrläraren Ted Stenlöv och låter blicken åka runt i den nya undervisningslokalen han delar med en av skolans pianopedagoger.

Det blev nu inte så att kulturskolan sparades bort. Nej, som ett tidens tecken har istället gamla regementet I 12 tjänat ut och fått ge rum för Eksjö's barn och unga i kulturskolan.

INGET ÄR OMÖJLIGT

Hur har det gått till? Skolans chef Johan Gärskog berättar:

- Det är lite för bra för att vara sant men faktum är att det hela känns som en saga.

1995 kom förslaget om nedläggning. En stark opinion från brukarna vände dock utvecklingen så pass att det hela slutade i en kraftig nedskärning av verksamheten på cirka 40 procent. Musikledartjänsten skars ned till 25 procent och dåvarande chef slutade i protest efter några år.

SOM EN SAGA

Efter några år utlystes tjänsten igen och då som heltid. Johan Gärskog sökte och fick musikledarjobbet i Eksjö hösten 2000. Där börjar sagan.

- Vi var då fortfarande kvar i våra gamla lokaler men bestämde oss för att tänka framåt. All personal skrev sina visioner om skolans framtid och vi enades så småningom kring en gemensam och positiv framtidsbild, säger Johan och tar fram de väl avvägda formuleringarna.

Därefter började visionen pusslas ihop. Det första som stod på tapeten var att utveckla verksamheten till kulturskola. Det var också något som politikerna önskade men utan att för den skull skjuta till extra pengar. En danspedagog i kommunen anställdes genom att Johan omprioriterade i administrationen till förmån för dansen. Därefter kunde kommunstyrelsen budgetera för att anställa en dramapedagog halvtid och via EU-medel, samverka med studieförbund samt ett gott förhållande till traktens konstnärer, har nu också bild & form sin plats i kulturskolan. Vips hade skolan

Från att ha varit inhyrda i gamla och trånga lokaler med nedläggningshot över sig, har det vänt i Eksjö. Idag blomstrar verksamheten i nyrenoverade lokaler och kommunen fick också en modern kulturskola på köpet.

Kungl. Musikaliska Akademien
utlyser
Ungdomsstipendier för år 2003

Musikaliska Akademien utlyser ett antal mindre stipendier avsedda som ekonomiskt stöd till unga instrumentalister och sångare i åldrarna 13-19 år, d v s födda under åren 1984-1990, som har förutsättningar för ett musikyrke och som kanske kommer att välja ett sådant senare.

Företräde ges dem som ej kan erhålla kvalificerad undervisning på sitt instrument/sång på hemorten utan måste resa till lärare på annan ort.

Den som redan antagits till högre musikutbildning, vid musikhögskola i Sverige eller motsvarande utomlands, kan ej komma ifråga till dessa stipendier.

Ansökningsblankett kan rekvideras från Akademien fr o m den 16 december, tfn 08-407 18 10, 407 18 00 vx. Ansökan skall vara Akademien tillhanda **senast den 15 februari 2003.**

Provspejningar anordnas på olika platser under våren.

Interiör från Eksjö kulturskolas stora sal som nyrenoverats.

Sandra Ottoson och Cecilia Behrensfors skapar vid drejskivan.

ökat elevintaget från 370 till 540 elever och detta med i stort sett oförändrad budget.

NYA LOKALER

- Vi hade fortfarande, trots våra ansträngningar, usla lokaler men så helt plötsligt öppnade sig en möjlighet som jag var snabb att ta, berättar Johan.

Han fick veta att här fanns lokaler som kommunen köpt och renoverat för 24 miljoner, och som skulle bli lediga.

- Vi har nu flyttat in och det känns som att ha bytt upp sig från Sveriges kanske sämsta lokaler till Sveriges bästa, menar han och berömmar politikerna som enligt Johan visar mycket intresse i kulturskolan.

- Nu samverkar vi med gymnasiet om bland annat lokaler och utrustning och lärarna här på kulturskolan undervisar gymnasieelever i estetisk verksamhet och elevens val. Lärarna jobbar också ute i grundskolorna och ett särskilt samarbete finns med ett dagis med musikprofil,

våra lärare träffar alltså elever från 4 år upp till pensionsåldern, konstaterar han.

FORTSATT UTVECKLING

Om allt går som planerat fortsätter skolan att utvecklas och närmast står film på dagordningen.

- Ja, vi har en filial från Konstfack här i Eksjö och nu finns också en filmkonsulent så planerna är i full gång, avslöjar Johan och fortsätter.

- Det gäller att se möjligheterna och inte stirra sig blind på till exempel otillräcklig ekonomi när man vill utveckling. Försök hellre att tänka på hur man kan göra på ett annat sätt, reflekterar han och avslutar med att berätta om planerna på ett kulturkollo till sommaren.

Huserar man med sin kulturskola i ett före detta regemente finns det naturligt-

vis sängplatser. I Johan Gärskogs kulturskola finns det cirka 100 sängplatser som resurs för ett kulturkollo.

- Så klart de ska användas, säger den framtidsinriktade chefen för Eksjö kulturskola, en ledare som vill se möjligheter i stället för hinder.

www.eksjo.se/kulturskola

Linus Kläring klipper bandet under överinseende av kommunalrådet Ulla Hägg, flankerad av kommunalrådet Lennart Borgren och kommunchefen Björn Svensson. Foto: Rolf Wernersson

Ted Stenlöv och hans elev Jonathan Wablberg är mycket nöjda med de nya lokalerna som de fått ärva från I 12 i Eksjö.

En mer stolt kulturskolechef än Johan Gärskog i Eksjö får man leta efter. Här presenterar han dusch och omklädningsutrymmena där allt är byggt efter dagens krav kring det ekologiska.

DET ÄR DAX NU!!

-att planera orkesterens klädsel

Personliga besök och visningar

Specialkollektioner för:

- Musiker
- Dansare
- Körsångare

Sventorpsliden 7
412 74 Göteborg
Tel:031-404030
info@brohalldesign.se
www.brohalldesign.se

Gislaved Drum & Drill Corps

carina
brohall
DESIGN AB

– Pianister är ensamvargar. Jag vill att de skall komma ut ur sitt elfenbenstorn.

Citatet är från pianisten Helge Antoni som sedan 20 år bor i Paris och som brinner för att lyfta fram pianisternas roll. Nyligen var han i Sverige på turné.

Helge Antoni gästade bland annat Hässleholm under ett besök i Sverige för ett par veckor sedan. Han passade på att leda work-shops för elever och en pianostafett som avslutades i samband med Helges konsert i Kulturhuset.

Med pianister i rampljuset

– Text och foto: Stefan Franzén –

Från Beethoven Saal i Bonn till Kulturhuset i Hässleholm. Den resan gjorde pianisten Helge Antoni, 46, i början av förra månaden. Från Hässleholm gick resan därefter vidare till Växjö för att sedan avslutas i Eslöv. Efter det bar det hem till Paris igen för Helge som växt upp i Malmö men som numera har hela världen som arbetsfält. Han ger konserter i bland annat Europa, Amerika och Sydamerika. Hemma är naturligtvis också Sverige och särskilt Hässleholm har han ett särskilt gott öga till.

– Ja, dels hade vi ett sommarställe inte långt från Hässleholm när jag var liten och dels var jag och invigde flygeln för två år sedan då Kulturhuset invigdes. Jag har ett ömt förhållande till staden, berättade Helge som stannade fyra dagar.

ENSAMVARGAR OCH ELFENBENSTORN

Anledningen till besöket var en offentlig konsert men också works-shops, shop-talks, skolkonserter och en pianostafett.

– Pianostafetten föddes i Kungälv. Det blev lyckat och något som jag verkligen vurmar för.

Idén till stafetten har Helge fått från olika seminarier. Han märkte att det fanns ett behov bland pianister att träffas och få feedback.

– Pianister är en eftersatt grupp. De är fantastiska musiker men syns sällan. Vi är ensamvargar och måste komma ut ur vårt elfenbenstorn.

Ett sätt är alltså att visa upp unga förvägors kunnande för allmänheten vilket är vad pianostafetten går ut på. I Kulturhuset började elever ur musikskolan att spela på fredagseftermiddagen. Lördagen pausade man.

– Lördag är en speciell dag i Sverige, då shoppar man, förklarade Helge avbrottet.

STAFETTPINNE AV NOTPAPPER

På söndagen återupptogs sedan stafetten och medan publiken bänkade sig i Röda

salongen och i väntan på Helge Antonis konsert kunde de lyssna till eleverna. Helge Antoni själv fick stafettpinnen (i form av ihoprullade notpapper) av den sista eleven vilket var målgången och samtidigt en övergång till Mozarts dagbok, som var namnet på konserten.

– Vi vill öka intresset och motivationen hos eleverna genom att de får träffa gästlärare. På så vis får de nya impulser, sa pianopedagogen Birgitta Hängsel.

Tillsammans med kollegerna, Tommy Andersson, Pernilla Cederblad och Inger Ibstedt, undervisar cirka 200 elever i piano. Närmare 60 deltog i pianostafetten.

KULTUREN I HÄSSEHOLM UTVECKLAS

Kulturlivet i Hässleholm fortsätter att utvecklas. Politikerna vill se en kulturskola. Nyligen började man erbjuda serieteckning, animation och leranimation.

– Vi kallar oss musik- och kulturskola nu och inom kort kommer vi bland annat skjuta till pengar till ett projekt där vi skall samarbeta med grundskolan i hela kommunen. Projektet kommer bland annat innehålla bild, drama och ord, avslöjade Lars Härstedt, biträdande rektor för musikskolan.

Sista ordet fick Helge Antoni: – I Hässleholm satsar man på kvaliteten. Kulturhuset är ett lysande exempel. En mycket bra investering där kommunen tjänat mycket i goodwill.

Bagatell

Teleskopet

Den nya generationens notställ

Inga skruvar – bara att dra upp och ner. Helt fantastiskt! Vacker design som passar in i kyrkorummet. Tre års garanti på teleskopstativet. Notstället är tillverkat i svartlackerat stål och lättmetall.

Pris: 395:-

Bagatell musikprodukter
Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden
Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74.
Fax: 013-527 52
Homepage: www.bagatell.nu
E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

Pianofröken

BAKOM SPELBOKEN

Åse Söderqvist-Spering är en av de mer kända läromedelsförfattarna för pianolärarna i Skandinavien.

En sann entusiast för sitt yrke med elva böcker bakom sig och fler på gång.

Som "pianofröken" bakom 5 läroböcker och ytterligare 6 pianospelböcker, tröstnar du aldrig på elever som inte gör förväntade framsteg?

- Nej! Min målsättning är inte att sortera elever och leta fram blivande pianovirtuoser. Jag vill höja musikaliteten och även nå dom som inte har sysslat med levande musik. Jag vill ge dem en grundkurs med sig i bagaget och att de ska tycka det är roligt att spela.

Du verkar ha stor repertoarkunskap och känsla för vad som "går hem" i pianolitteraturen.

- Det har jag med mig hemifrån. Jag är från landsorten och mina föräldrar hemma på Fyn försörjde sig delvis som fritidsmusiker. Jag fick tidigt vara med och tyckte det var jätteroligt.

- När sedan en vän till mina föräldrar behövde en pianist till sin trio som skulle upp till Kiruna, hoppade jag av min utbildning till keramik och tog jobbet.

- Det var bra betalt att spela på restaurant så jag fortsatte ett tag. Jag spelade minsann både på Grand Hotell Saltsjöbaden och Operakällaren och fick även tillfälle att göra en söderhavskryssning med Norska Amerikalinjen innan jag började min

utbildning till pianopedagog. Under min verksamhet som yrkesmusiker skaffade jag mig en stor repertoar med populärmusik.

Hur kom böckerna till?

- Jag saknade en grundkurs där eleverna skulle få prova på olika musikstilar och också få lite inblick i att spela efter ackordanalys. Alltså en pianoskola som skulle passa i tiden och som kunde motivera eleverna lite extra. Spelglädje är vad jag anser viktigast med min pianoskola. Tema Tangent böckerna är en antologi där jag blandat populärmusik, visor och jazz, med klassiska välkända pianostycken. De fyra häftena har kommit till för elever som har velat spela en blandad repertoar.

Vad är dina planer inför framtiden?

- Jag älskar att arrangera och har en "Tema Tangent 4" på gång och även en fortsättning på "Tema Ackord".

Åse Söderqvist-Spering, flitig läroboksförfattare.

RUM-akademien inbjuder till:

Brasslek

Lärofortbildning. På många musikskolor har det på senare år skett en förskjutning av intresset från blåsinstrument mot keyboard, piano och gitarr. Det finns dock exempel på skolor där man istället har en motsatt utveckling. Brasslek är ett sådant exempel.

Grundkurs i Finale

Lärofortbildning. Lär dig grunderna i notskrivning på dator. Vi kommer under kursen att använda oss av programmet Finale som är ett av de mest spridda notskrivningsprogrammen i musikvärlden. Under kur-

sen får du tillgång till en egen dator med klaviatur. Kursen baseras på mycket eget arbete, för att ge dig de kunskaper du behöver för att på ett effektivt sätt kunna arbeta med programmet.

Storbandskurs

Läro/elevefortbildning: RUM-akademien är glada att kunna inbjuda till en riktig godbit! 2003 års storbandskurs kommer att ledas av en mycket stark trio: Bobby Shew, Mats Holmquist och Berndt Sjögren. Kursen som vän-

der sig till alla, från musikkollegor upp till rutinerade äldre storbandsmusiker kommer att innehålla bland annat storbandsspel, sektionrepetitioner, repetitionsmetodik, arrangering, improvisation och fler slagverkarna ett

Stråkkursen RUM

(Fj Stråkkurs Kronoberg och RUM Skövde)

Musikläger för stråkinstrumentalister

Da kommer att få individuella lektioner och dessutom tillfälle att arbeta med kammarmusik, orkester, musik- och gehörslära, musikläsning och övningsmetodik. Pedagogstuderande ges möjlighet till askultation. För mer information se adressen

RUM:s Blåsarsymfoniker

RUM:s Blåsarsymfoniker kommer detta år att bli något alldeles extra. Precis som förra året kommer den populära dirigenten Per Engström att hålla i taktpinnen, men till sin hjälp kommer han i år att ha ett antal in-

strumseminarium. Datum: 28 juli-4 augusti 2003 Plats: Högålders Folkhögskola Kalmar Kursavgift: 3 100 kr för RUM-medlemmar, 3 800 kr för icke medlemmar Sista anmälningdag: fredag den 14

son rytmikpedagog, båda från musikskolan i Linköping, förmedlar sina erfarenheter av den modell som de utvecklat och använder i Linköping med stor framgång. Datum: 16-18 juni 2003 Plats: Linköping

Datum: 16-17 juni 2003 Plats: Örebro Kursavgift: Kontakta RUM:s kansli för besked (013-14 74 75) Sista anmälningdag: fredag den 2 maj

strumseminarium. Datum: 28 juli-4 augusti 2003 Plats: Högålders Folkhögskola Kalmar Kursavgift: 3 100 kr för RUM-medlemmar, 3 800 kr för icke medlemmar Sista anmälningdag: fredag den 14

www.joneteg.com Datum: 9-19 juni 2003 Plats: Högålders Folkhögskola Kalmar Kursledare: Lars Joneteg, Johan Joneteg, Oryan Larsson, Lotta Holmberg-Larsson, Henrik Fredin Kursavgift: 3 700,- vilken inkluderar

Datum: 27 juni-7 juli 2003 Plats: Högålders Folkhögskola Kalmar Kursavgift: 3 100,- vilken inkluderar kurs, turné samt boende på Högåld med hjälpension. Kursavgift för icke RUM-medlemmar

Kursavgift: Kontakta RUM:s kansli för besked (013-14 74 75) Sista anmälningdag: fredag den 2 maj Frågor och mer information: kontakta Annmari Wängin, 013-622 49

Frågor och mer information: kontakta Martin Lindor, 070-569 19 49, lindor@telia.com

februari Frågor och mer information: kontakta Mats Holmquist, 070-467 44 74 eller RUM:s kansli 013-14 74 75

kurs samt boende med hjälpension. Kursavgift för icke RUM-medlemmar 4 700,- Sista anmälningdag: fredag den 14 februari Frågor och mer information: kontakta Lars Joneteg, 0470-125 73

4 100,- Sista anmälningdag: fredag den 14 februari Frågor och mer information: kontakta Martin Lindor 070-569 19 49 eller RUM:s kansli 013-14 74 75

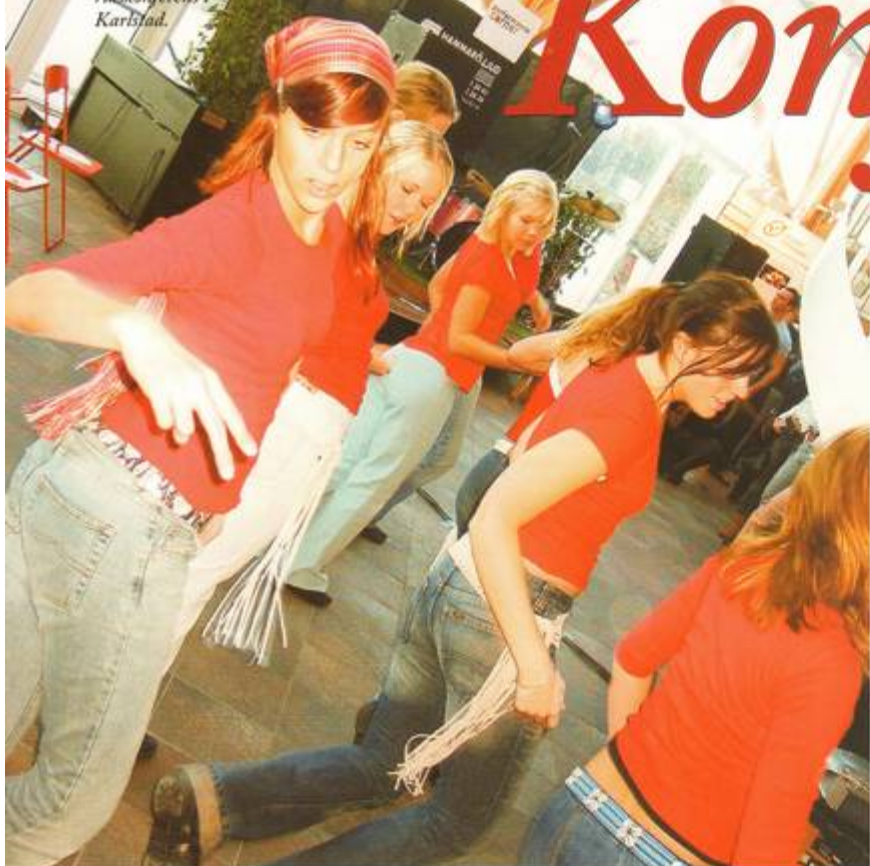
Anmälan till samtliga kurser görs till RUM:s kansli tele: 013-14 74 75, e-post kansliet@rum.se Läs mer om dessa kurser samt resten av vårt kursutbud på adressen www.rum.se/rum-akademien

Dansare vid
Ungdomsstyrelsens
rikskonferens i
Karlstad.

Konferens

visade ny karta

- Text och foto: Stefan Andersson -

Vid Ungdomsstyrelsens välbesökta rikskonferens i Karlstad redovisades flera intressanta påståenden om viktiga förändringar kring ungdomar och ungdomars sätt att vara och förhålla sig.

Bengt Larsson vid Lärarhögskolan i Stockholm presenterade delar ur sin nya rapport om ungas fritids- och kulturvanor.

Bland annat visar rapporten på en fokusförlyttning från en institutionaliserad fritidsverksamhet till en mera privat fritid med en kraftig minskning, vad gäller ungdomars intresse i föreningsmedlemskap. Däremot ökar deltagande i oorganiserad idrott utanför föreningslivet.

På frågan om vilka aktiviteter som unga sysslar med någon gång i veckan, kommer idrott på åttonde plats, instrumentspel kommer först på tolfte plats.

NYA SOCIALA RÖRELSE

Under rubriken; Nya sociala rörelser och nya vägskaal, talade Stellan Vinthagen från Freds- och utvecklingsinstitutionen vid Göteborgs Universitet. Han uppehöll sig kring frågan om globaliseringen och sociala rörelser.

- Vi befinner oss i ett systemskifte liksom det på 1800-talet när de klassiska folkrörelserna växte fram. Detta måste tas på allvar, menade Vinthagen.

Han berättade från sin egen forskning om olika mindre organisationer i Sverige som är kopplade till globala organisationer och rörelser. Därför, menar han, kan vi inte alltid tolka det som händer på ett traditionellt sätt som ett svenskt eller som ett ungdomsproblem.

- Idag ser vi att den klassiska typen av rörelser försvagas, vi går från organisationer med gemensam ideologi som grund, till nätverk av heterogena organisationer som istället samlas kring ett gemensamt problem.

FRÅN NATIONELLT TILL GLOBALT

Vinthagen gav också flera exempel

Stellan Vinthagen från Göteborgs universitet talade vid Ungdomsstyrelsens rikskonferens om sin forskning kring nya sociala rörelser och nya vägskaal.

Ett glatt gäng från Botkyrka kommun tog emot priset Årets ungdomskommun.

på organisationers förskjutning från nationalstaten som arena till, det som han kallar, en politisk maximalism med globala relationer. Den globaliseringen innebär, enligt forskaren, att strömningar och rörelser går rakt igenom nationalstaterna, ett tillstånd som gör det svårt för ordningsmakterna att kartlägga och hålla reda på aktörerna.

Globaliseringen underlättas av internet och betyder i realiteten att till exempel svenska och indiska organisationer och nätverk lätt samarbetar med varandra idag.

TREDJE VÄRLDEN STYR

Enligt Vinthagen drivs oppositionen inom nätverken mest från tredje världens länder genom miljontals människors engagemang. Frågorna är av typen; orättvisor i hur makten hanterar pengar, mat och andra frågor med koppling till livsstil och olika sätt att leva.

Ett av de problem i nätverken som Vinthagen pekar på, är de demokratiska processerna då nätverken saknar såväl medlemslistor som styrelser. Men riktigt kritisk är han mot de som styr västvärlden idag:

- Det är obegripligt att man försöker locka in dessa människor till den traditionella partipolitiken med rötter i 1800-talet då det istället behövs ett helt nytt tänkande.

Man vill liksom ha besluten "ungdomsmärka" ute i kommunerna, ungefär som "Svanmärkning". Man vågar inte ge ungdomarna hela makten med budgetansvar och allt, konstaterar Abbas Salebi från Lava i Stockholm under paneldebatten kring frågan: Vilka bjuds in till mötet hos kommunen? Karen Austin från Ungdomsstyrelsen och Lennart Jansson från Karlskoga kommun lyssnar och begrunder.

Succésäsong för RUM-akademien

- Av Åke Dahlbäck -

RUM-akademien, Riksförbundet Unga Musikanters kursutvecklingsprojekt, har under september nått upp till projektmålet 1700 kursdagar.

Ett mål som var planerat till december 2002. RUM-akademins mål är att skapa kursverksamhet för unga kulturutövare och deras ledare.

- Vi vänder oss till alla musikintresserade, från barnsben till ledare.

En viktig del av funktionen är kursverksamhet till musiklärare och naturligtvis till musikskolans elever, säger Martha Hultman, projektledare för RUM-akademien.

RUM bildades 1978 och blev två år senare godkända som ungdomsorganisation av riksdagen. RUM bedriver verksamhet både på lokal- och riksnivå. RUM-akademien är ett utvecklingsprojekt på riksnivå som består av fem delprojekt kring fokusområdena Lärarfortbildning, Elitverksamhet, Kursutveckling, Ledarutveckling samt Internationellt Utbyte.

- I akademien arbetar vi i tre projekte-

tapper. Etapp ett, som skulle vara avslutat i december 2002 enligt planerna skulle vi arrangera 1 700 kursdagar. Redan i september har vi arrangerat 1 790 kursdagar. Det har varit hårt tryck på verksamheten, konstaterar Martha Hultman.

OLIKA AKTIVITETER

Årets kurser har haft varierande innehåll. Bland mycket annat deltog tio brasspedagoger i en kurs i Brasslek vil-

ken arrangerades i Linköping. För unga musikanter har en mängd kurser arrangerats: RUM- Sinfoniettan vilken är en stråkorkester som i år lockade 33 deltagare i åldrarna 14-25 år till St Sigfrids Folkhögskola i Växjö och RUMs Blåsar-symfoniker och Storband vilka höll sina kurser på Högalids Folkhögskola i Kalmar.

- I målgruppen 14-25 får deltagarna provspela. 33 deltog i sinfoniattan, 37 i blåsar-symfonikerna och 15 i storbandet.

Under etapp två ska en rad kurser arrangeras till nästa sommar, och planeringen är redan i full gång. Tanken är att man ska fylla 3 600 kursdagar, och arrangörerna välkomnar idéer till kurser bland musiklärare.

- Deltagarna i Brasslek var jättenöjda och vi håller en ny kurs nästa sommar. Tanken är att musiklärarna ska komma med idéer. Det är de som ser behovet och RUM-akademien hittar lämpliga kursledare. Vi har inga lärare fast knuta till akademien utan anställer de som passar till verksamheten. Om man till exempel vill ordna en ergonomisk kurs för stråklärare försöker vi hitta folk som kan hålla i en sådan kurs. Man ska se RUM-akademien som ett forum för att dela med sig kunskap. Gränserna är den egna fantasin, säger Martha Hultman.

Martha Hultman, projektledare.
Foto: Jan Dylicki

Välkommen till fortbildningen!

på Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Peder Hofmann
utbildningsledare

Skräddarsydd uppdragsutbildning

KMH har stor erfarenhet av skräddarsydda uppdragsutbildningar, antingen som enstaka studiedagar eller som längre utbildningspaket. Vi besöker er gärna för att tillsammans ringa in de fortbildningsbehov som råder.

Om man som organisation arbetar efter EU-dokumentet Växtkraft Mål 3, kan det vara en bra strategi att redan i moment 1 ta en första kontakt med KMH för att sedan hålla en dialog vid liv tills man så småningom når moment 7 och "gemensam summering av kompetensbehov".

Konsultationen bjuder vi på och den behöver naturligtvis inte resultera i att ni beställer fortbildning hos KMH. Det viktiga är att ni känner att ni får rätt form av fortbildning, men vår erfarenhet är att utbildningarna blir mer kvalitativa och "träffar mer mitt i prick" ju tidigare vi får möjlighet att tillsammans diskutera olika lösningar och upplägg, oavsett om utbildningen sedan sker hos oss eller hos någon annan uppdragsgivare.

Tveka inte att höra av Dig antingen på mejl eller telefon. Välkommen till Fortbildning med KMH!

Scenproduktion för barn och ungdom

(5 poäng) Kursen vänder sig till verksamma musiklärare, som arbetar med sceniska produktioner med barn från grundskolan. Allmän behörighet för högskolestudier
Tidpunkt: 31/1, 1/2, 14/2, 15/2, 21/2, 14/3, 28/3, 29/3, 26/4
fredagar 15.00-18.00, lördagar 9.00-16.00
Ur innehållet: Materialval, scenlösningar, drama, ljudteknik, m.m.

Sista anm. dag: 9 januari 2003

Adolf Fredriks flickkör

- första mottagaren av "Årets kör"

-Av Sanna Sagvik-

"Årets kör" är en alldeles ny utmärkelse instiftad av FöreningsSparbanken/Toner för miljoner och Rikskonserter.

Adolf Fredriks flickkör fick som första kör emotta priset i slutet av förra året. Förutom äran att bli vald till "Årets kör" innebär priset att kören skickas ut på en sommarturné som Rikskonserter arrangerar.

Den som tidigare haft nöjet att lyssna till kören har inga svårigheter att förstå varför juryn gjorde det val som de gjorde.

Bagatell

AKUSTIK & HJUL

Grossistpriser på:

- Plexi-skärmar till slagverk, brass m.m.
- variabla akustikväggar
- Pianomedar 595:-/piano
- Flygelvagnar 1495:-/flygel

Bagatell musikprodukter
Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden
Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74,
Fax: 013-527 52
Homepage: www.bagatell.nu
E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

Flickkören är välkänd för sin skarpa, kristallklara och speciella klang och mannen som lyckats filtrera fram denna klang är körens ständige dirigent och även dess skapare Bo Johansson. Han grundade kören 1973 när han började som musiklärare på Adolf Fredriks musikskola. Kören består av flickor i åldern 12-16 år. Den förnyas varje år då nya flickor från skolans årskurs 6 rekryteras och de flickor som fyllt 16 år i kören, "tantförklaras" som Johansson kallar det. -Att arbeta med ungdomar i den här

åldern är en kolossal förmån. Deras karaktärer och intressen grundläggs. De är vidöppna mot omvärlden och suger i sig intryck. Men efter 16-års åldern dras vuxenvärldens grå ylletröja ner över deras ögon.

"SOM EN FAMILJ"

Aurora Byrbäck och Josephine Klingberg, båda 12 år har precis börjat i Adolf Fredriks flickkör. De tycker båda att det är jätteroligt att sjunga i kören.

- Det är liksom som en familj, vi har en jättebra sammanhållning, säger de.

- De äldre tar hand om de yngre. Man har körmammor, det är som ett slags faddersystem.

På frågan om de tycker att det var ett bra val att utse Bo Johansson till "Årets barn- och ungdomsledare" svarar de i mun på varandra.

- Ja, absolut! Han gör det roligt att sjunga, bryr sig inte om ifall man råkar sjunga fel eller om vad publiken tycker. Han bryr sig om oss och är på vår sida.

DOMPTÖR UTAN PISKA

Om flickorna talar varmt om sin dirigent märks det även att det är ömsesidigt. Under konserten vägleder Bo Johansson, likt en cirkusdomptör, kören genom de olika styckena. Men denne domptör har ingen piska. Han liknar snarare en stolt pappa som med varma blickar uppmuntrar flickorna. Kanske är det så att hemligheten bakom Adolf Fredriks flickkörs karaktäristiskt kristallklara klang är uppmuntran och en stark sammanhållning. Frågar man Bo Johansson själv kommer svaret blixtnabbt:

-Om man lyssnar på barnen och låter dem växa musikaliskt, blir det så här. Barn kan så mycket mer än vad vuxna tror, det handlar bara om att hjälpa dem att uttrycka det.

FOTNOT: Denna text har tidigare varit publicerad i tidningen Körsång nr 3/2002.

LITE BÄTTRE

Bison
PRODUKTER AB ÅRJÄNG

Tel 0573-510 10 Fax 510 15 Mail: till@bison.se

Murar rivs

på Kungliga Konsthögskolan

-Av Gabriella M. Tolsén-

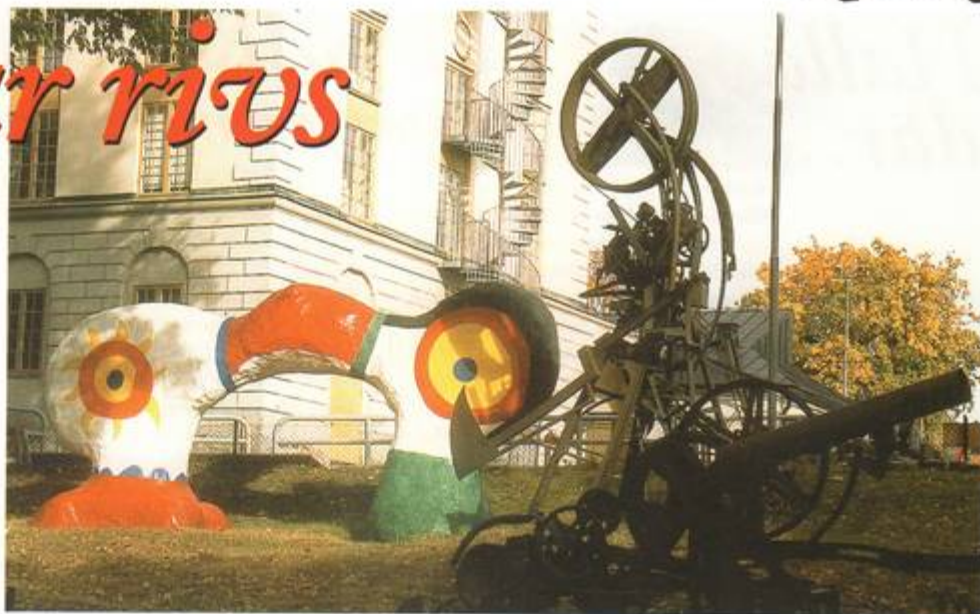
Sedan början av året rivs den svärghöghögskolan mellan konst och naturvetenskap. Både konstnärer och naturvetare deltar i rivningen - med hjälp av de digitala medierna.

- Processen sker i samband med en 10-poängs kurs på Kungliga Konsthögskolan, säger professor Peter Hagdahl, en av initiativtagarna till det historiska samarbetet.

Utöver Konsthögskolan i Stockholm deltar även tongivande professorer från Kungliga Tekniska Högskolan, Karolinska Institutet och Södertörns Högskola i detta tvärvetenskapliga försöksprojekt på ytterligare ett år.

Kursen inspirerar 20 visionära elever till en digital samlevnad mellan humaniora och teknologi. Nu ska projektet utvärderas och resultatet kan bli en permanent forskarutbildning.

- Den nya generationens konstnärer har börjat inse att den digitala tekniken öppnar nya och mer tillgängliga sfärer och att konsten måste överge sin lilla isolerade värld, som hittills har dominerats av traditionella målningar, skulpturer och mekaniska installationer, förklarar Peter Hagdahl. Naturvetenskapen

behöver i sin tur förnya sig med konstnärernas humanistiska kreativitet, som ger framtidens innovationer ett mänskligare ansikte. Det nya upplevelsepräglade samhället kräver det!

KONST PÅ ETT NYTT SÄTT

Konst genom databitar, som färdas med ljusets hastighet, kan strunta i konstskolornas, museernas och galleriernas begränsande väggar. Och förhoppningsvis även eliminera alla hinder och gränser mellan människa och teknologi.

Peter Hagdahl:

- Vi skulle inte ha någonting emot om människorna ville abonnera på de konstverk och koncept, som vi sänder direkt (on-line) eller via Internet till hemmens konstskärm på väggen. Med 2000-talets teknik möjliggörs denna distributionsform. Vi kan uppleva konst på ett nytt sätt.

- Vi har haft förgrundsfigurerna inom datavetenskap som föreläsare hos oss, bland annat amerikanen Marvin L. Minsky, en av grundarna till Media Lab, det nyskapande forskningscentret för IT i Boston.

Med sin kunskap inom humanistiska ämnen och artificiell intelligens har Minsky förädlad Media Labs verksamhet. Peter Hagdahl menar att vi inte behöver vänta på morgondagens konst. "Nya Media" är redan här, men de behöver vidareutvecklas.

DELAKTIG I KONSTVERKET

På Kungliga Konsthögskolan finns det även en interaktiv avdelning. Där låter man datorn påverka och påverkas av yttre förlopp, som rörelse, sensorer, detektorer och robotik. Interaktiv skulptur?

- Maria Heimer, en av våra elever, ställde ut en sådan på den senaste konstmässan. Hon hade gjort två F15 flygplan som låg och guppade på varandra. De var jättelika och skulle simulera en sexscen med ljud inmonterade i flygplanskropparna.

- Ytterligare exempel är interaktiva videor med enkla sensorer som kopplas till en berättare. De fungerar som datorspel där betraktaren väljer och avgör händelseförloppet. På så vis blir hon delaktig i konstverket.

UTVÄRDERING NU

Kursen vänder sig till både forskarstuderande och redan yrkesverksamma konstnärer.

Vad kan konstens relation med tekniken leda till?

Kan vi skapa en superkonstnär i stil med schackdatorn "Deep Blue"?

Den som har kapacitet att klara av 200 miljoner möjliga drag per sekund och nyligen slog världsmästaren Garri Kasparov?

- Kursens utvärdering och resultat sker i dagarna och kommer att ligga till grund för våra framtida formuleringar, menar Peter Hagdahl.

Så hur långt konst och tekniksamarbetet kommer att gå, lämnar vi åt den eventuella forskarutbildningen på Kungliga Konsthögskolan att ta reda på!

Professor Peter Hagdahl, Konsthögskolan.
Foto: Staffan Tolsén

SEIKO
- störst i världen

Stämapparater från 245:-

Metronomer från 295:-

Finns i din musikaffär

Generalagent:
javi|musik www.javimusik.se
031|69 31 30

Bagatell

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden
Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74.
Fax: 013-527 52
Homepage: www.bagatell.nu
E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

Hallå
där...

LENNART KOLLMATS – ny ordförande i Kulturutskottet

– Av Anders Nordin –

Hur blir man ordförande i Kulturutskottet?
– Utskottet väljer formellt själv sin ordförande, men i praktiken går det till så att presidieposterna i riksdagens utskott fördelas mellan alla partierna i ungerfärligt förhållande till partistorlek. Jag vet inte hur snacket gått i de förhandlingarna, för där var jag inte med, men folkpartiet fick bl. a. ordförandeposten i Kulturutskottet och sedan har en valberedning inom folkpartiet föreslagit mig och vår riksdagsgrupp har slutligen ställt sig bakom det förslaget.

Hur länge har du suttit i utskottet?
– Åren 1998 – 2001, alltså tre år. Det fjärde året under förra mandatperioden jobbade jag i skatteutskottet.

Vår kommer du ifrån och partitillhörighet?
– Jag kommer från Kungälv, är folkpartist.

Alla ärenden ska förberedas i utskottet. Må-

te bli en förfärlig massa ärenden. Hur många blir det på en månad och hur ofta sammanträder ni?

– Huvudinriktningen är två sammanträden per vecka. Omöjligt att svara på hur många ärenden och det är inget bra mått för nu håller vi på med budgetpropositionen och det är i sig bara ett ärende, men det är 142 sidor A4-text från regeringens (budgetpropositionen) och sedan drygt 50 motioner med vardera upp till 10-15 förslag, så visst blir det en hel del.

Hinner ni sätta er in i allt ni ska bereda?
– Ja, mer eller mindre, inte minst jag som ordförande måste veta vad det handlar om, men jag kan inte alla förslag eller kommatecken.

Inom vilket kulturområde trivs du bäst och vilken typ av frågor känner du mest för?

– Idrottsfrågor, vilket kanske överraskar, men de hör också till Kulturutskottets verksamhetsområde. Annars är mitt engagemang mest för att barnen ska få möjlighet att delta och ta del av kultur.

Vilken typ av frågor upplever du som mest komplicerade att hantera i utskottet?

– Konstnärsfrågor, upphovsmanfrågor, konstnärers arbetssituation och möjligheter att kunna försörja sig på sina kunskaper och förmåga.

Kultur pekas ju ut som mjuka frågor, betyder det att ni alla i utskottet är "mjukisar" eller kan det betyda till även hos er?

– Kan bara svara för mig själv och min ambition i utskottet är att ha god stämning och hittills har det varit det. Tänder

själv till vid mycket enstaka tillfällen och då handlar det om att någon blivit orättvist behandlad som person.

Vilken relation har du till Musik- och Kulturskolan? Vad tycker du om den?

– Jag har ingen speciell relation till Musik- och Kulturskolan, liksom inte heller till någon annan institution. Därmed har jag inte heller några speciella synpunkter eller "tyck-om" på den.

Utövar du själv någon konstnärlig verksamhet?

– Nej.

Hur ser du på de närmsta fyra åren, ska du utveckla något speciellt i din verksamhet som ordförande?

– Att försöka underlätta för kulturverksamheten och att få genomslag för ett motto jag redan har som sjukvårdslandstingsråd i Halland: Sjukvård har vi för att överleva, kultur för att det ska vara någon vits att överleva!

Om du vore jultomten med den stooora säcken, vad skulle du gå i julklapp till ditt utskott?

– Vi som sitter i utskottet har det så bra, så dit ger jag inget, men jag gissar att du menar ur kulturpolitisk synpunkt och då vill jag ge kommunerna så mycket pengar att de kan göra stooora satsningar på kulturskolorna och på att motion blir en daglig aktivitet för barn. (Vill gärna påpeka att denna uppfattning förde jag till torgs redan i valdebatten i Helsingborg i augusti, så det är ingen speciell flört inför det här svaret!)

det speciella Steinway Student VIP Price gick till 16-åriga Tony Sandorsen från Göteborg.

50-ÅRIG TRADITION

Idén med Steinway Piano Festival är en 50 år gammal tradition hos Steinway & Sons i Hamburg, och pianofirman Juhl-Sörensen har i Danmark följt upp denna tradition och genomför nu för 17:e gången en dansk Steinway Piano Festival. Andra europeiska länder har nu också tagit upp idén.

Anmälningstiden till Festivalen år 2003 går ut den 10 december 2002.

DAGS FÖR STEINWAY PIANO FESTIVAL 2003

– Av Stefan Franzén –

Den 18 januari 2003 är det åter dags för den svenska Steinway Piano Festivalen - en tävling och konsert för barn och ungdomar under 18 år som spelar piano. Spelplats är Rikskonserters konsertsal i Stockholm.

I november 2001 arrangerades den första svenska Steinway Piano Festivalen. 45 ungdomar från Skellefteå i norr

till Malmö i söder deltog i festivalen som ägde rum i Göteborgs Konserthus. Premier delades ut i tre åldersgrupper och

Succé för KMH's Pianodagar!

Pianoinstitutionen vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm öppnade dörrarna den 22 och 23 november och bjöd in pedagoger, pianister och pianolever. 122 deltagare från hela landet kom och besökte Masterclasses, seminarier, föreläsningar paneldebatt och konserter. Fredagen avrundades med en pub där besökarna från norr och söder samtalade över ett glas och pizza. Dessförinnan hade diplomandstudenter vid KMH bjudit på en mycket uppskattad konsert.

Succén var given och vid Kungliga Musikhögskolan sitter man i skrivande stund och funderar på hur man kan nå ut till ännu fler deltagare till nästa gång.

FAKTA

Namn: Lennart Kollmats.
Född/ort: 59 år, bor i Kungälv, född och uppvuxen i Värberg.
Karriär: "Jobbat som personalchef vid länsjukhuset i Halmstad samt som biträdande personalchef i Halmstads kommun, innan jag blev landstingsråd. I Landstinget Halland har jag också varit ordförande i utbildnings- och kulturutskottet i sex år. Kom in i riksdagen 1998. Är numera också ordförande i Falkenbergens konstskola".

**VÄLKOMMEN TILL
SKANDINAVIENS MEST
VÄLSORTERADE TRUMBUTIK!**

**SNABB SERVICE, POSTORDER
& STÄNDIGT LÅGA PRISER**

MÅLAREGATAN 12
784 33 BORLÅNGE
Tel 0243 - 22 85 85

www.drumcenter.se

"Ett barn har hundra språk men blir fråntaget nittionio".

(Loris Malaguzzi)

Tänk om...

Tänk dig... att du vaknade en morgon och allt var förändrat!

Bokstäver och siffror var förpassade till någon källare någonstans, nu var det DANS som gällde!

Din skoldag var en enda lång ändlös räkka av danslektioner. På förmiddagen tango och folkdans och sen klassisk balett före lunch, sen fortsatte det med latinamerikanskt, square-dans och jenka, o s v i all oändlighet.

Det går inte bra för dig. Lika ointresserad och usel är du i det mesta och ofta får du gå till den särskilda undervisningsgruppen i dans, den så kallade danskliniken. Specialdansläraren tror att du antagligen lider av *dysdansi* och att det är därför benen trasslar till sig och du blir placerad längre och längre bak på uppvisningarna. Möjligen har du även en släng av MDD (Minimal Dance Dysfunction).

Lärarna tjarar hela tiden:

- Det är viktigt att ni lär er dansa ordentligt så ni kan få jobb och kan delta i

”

Kan ni inte dansa
kommer ni att bli betraktade
som dumma i kroppen

”

samhällsdebatten! Ni måste tänka på att vi lever i danssamhället och att all kommunikation i det här samhället sker med hjälp av dans. Kan ni inte dansa kommer ni att bli betraktade som dumma i kroppen.

Men det finns en timme i veckan som du längtar efter. Det är skriv- och räknetimmen. Där får man hålla på med siffror och bokstäver hur mycket man vill. Där finns skriv- och matteföreläsningar som lär en hur man kan kommunicera med bokstäver och siffror. Där är du som fisken i vattnet, alla dina svårigheter är som

bortblåsta och du känner att på de här timmarna kommer du verkligen till din rätt. Allt det där som du aldrig lyckas uttrycka med dans är hur lätt som helst att bara skriva ner. Der enda som är synd är att det så ont om papper och pennor och dålig belysning är det också. Hela skolan är full av lyxiga danssalar med speglar, dansmattor och strålkastare, jazzbyxor och täpsettskor men papper och pennor verkar väldigt svårt att få fram.

- Du vet väl att skrivlektionerna ska läggas ner?

- Va, varför det?!!!

- Ledningen tycker att det verkar flummigt.

- Men det är ju det enda jag tycker är riktigt roligt i skolan!

- Roligt ja, men vad är det bra för? Skriva och kladda och krasa kluddeluter på ett papper, det är ju för småbarn!

- Ja, men skriva är väl också ett slags språk, ett sätt att kommunicera med, precis som dansen.

- Förresten vill rektorn att ni ska skriva lite dikter som vi kan dansa till på avslutningen.

Dikter! Vi har inte tid. Vi håller på med hur man kan skriva lagar med hjälp av bokstäver.

- Gud vad larvigt! Vilket flum...

Lollo Segersson
teaterlärare i Märsta

Kåseri...

Foto: Stefan Andersson

”

Det går
lika bra
med Bruce
Springsteen

”

Första natten på BB skrek han oavbrutet. Utmattad och genomsvettig bar jag till sist ut min gastande bebis till sköterskeexpeditionen för att få hjälp. Där stod radion på Bruce Springsteens "Born to run" flödade. Min förstfödde lade huvudet bakåt, suckade djupt och slocknade.

- Ha, sa barnsköterskan, han är van vid att lyssna på rockmusik. Sånt där märker man direkt. Det där var över 20 år sedan och jag tog för givet att hon skämtade. Så småningom insåg jag att hon hade rätt. Att gunga runt med nyfödingen till Stones, Eagles, The Band och andra sjuttioårsfavoriter visade sig vara bästa sättet att få honom att somna. Och att foster kan höra redan i moderlivet är forskarna ense om idag.

Tänkte på det häromkvällen, när jag lyssnade till Don Campbell, han som skrev "Mozart-effekten". Den omtalade boken kom ut 1998 och handlar om musikens oanade kraft. Musik kan öka intelligensen, förbättra studieresultat och frigöra kreativitet, hävdade denne dirigent och pedagog. Och Mozart skulle ha störst helande verkan på människokroppen. Självt minns jag boken bäst för att den blev så utskälld. Mycket litet bevis visade sig finnas för att musik skulle kunna påverka inlärningsförmågan eller produktivitet. Boken var en röra av mirakelkuror, vetenskapliga studier och flummiga tips.

Nu var det en självkritiska Don Campbell som föreläste i Stockholm, så här fyra år efter stor-

-Mozarteffekten är nog inte den vetenskapligt bästa bok jag skrivit, erkände han. Men tron på att musikens frigörande kraft har han kvar. Lugn och långsam musik minskar stressen. Trummor, pop-musik och eget hummande kan minska smärta. Klart är att den omdiskuterade Mozarteffekten bidragit till att lyfta fram kopplingen mellan musik och kroppens funktioner. Även om det ännu inte finns några riktigt bra svar på frågan varför musik fungerar, så visar allt fler studier att vissa ljud, toner och rytmer kan sänka blodtrycket, sänka halten stresshormoner i blodet och dessutom frigöra endorfiner, kroppens egna smärtlindrare. Och i dag efterfrågas musikterapeuter alltmer inom sjukvården.

Men det bästa med att använda musik som terapi är att det inte behöver kosta något. Man behöver inte gå på dyra kurser, inte köpa några illa skrivna böcker. Inte ens lyssna på Mozart. För den som vill bli upplivad, nostalgisk, energisk eller avslappnad går det precis lika bra med jazz, pop eller folkmusik. Eller med Bruce Springsteen.

Astrid Johansson,
medarbetare på Dagens Nyheter

Hallå
där...

PIERRE FAHLSTRÖM

– ansvarig för SMOK's rikskonferens

– Av Anders Nordin –

Har du några nyheter du redan nu vill avslöja?

– Jodå, det kommer att bli en hel del. Ett tema för konferensen finns, men det av-

slöjas inte ännu... men konferensen ligger ju i "gnällbältet" Örebro, så nåt på iii måste det ju blii...

– Några föreläsare vill jag dock avslöja. Bl. a. Fredrik Presto, som kommer att bjuda på en magisk föreläsningsshow... med intuition som förtecken. En annan godbit är Brassbones The Movie.

Hur ser du på utställarfronten?

– Naturligtvis är utställarna en viktig del i vår konferens, och där håller Britta Gustavsson i trådarna som vanligt. Hon meddelar att en hel del nya företag och firmor är på gång, samt att flera av våra trogna partners återkommer. En nyhet för örebrokonferensen är att flera av utställarna kommer att erbjuda clinics.

Kommer vi att bli nöjda med lokalerna och boendet?

– Lokalerna och boende kommer att vara av hög klass. Konferensen är förlagd till Örebro Kongress Center, alltså mitt

inne i stan. Vi kommer att bo på Grand Hotel, två minuters promenad från kongresscentret.

Vad vill du vi ska ta med oss när vi kommer från hela landet?

– En stor portion längtan att återse sina kära kollegor och få uppleva den härliga atmosfär som brukar prägla våra konferenser. Ett stort välkommen till nya kollegor!

Hur upplever du att jobba med den här uppgiften är efter år?

– Mycket stimulerande och lärorikt! Eftersom det här blir min sista konferens som jag är med och arrangerar, kan jag se tillbaka på många fantastiska upplevelser. Hela konferensgruppen lägger ner ett mycket stort arbete att få till bra rikskonferenser, och en stor lön för mödan är de ständigt positiva utvärderingarna, som också innehåller bra synpunkter som vi hela tiden försöker att beakta.

Finns det något inslag du drömmer om att få till konferensen men som du inte lyckas realisera?

– Det kommer nog vid 2004 års konferens, som troligen förläggs till Malmö. Den stora europeiska festivalen finns då i den regionen. Det blir en höjdare. En annan dröm är att någon gång kunna göra en stor "kulturhappening" med alla deltagare...

Du har en arbetsgrupp kring dig, om du vore jultomten med den stooora säcken, vad skulle du då ge dem i julklapp?

– Då skulle jag ge var och en ett stort paket, med massor av lugn och ro... med nära och kära... en "batteriladdare" med stor effekt. Jag vet, att många i gruppen har mycket annat runt sig nu, så det stora mjuka paketet behöver dom...

FAKTA

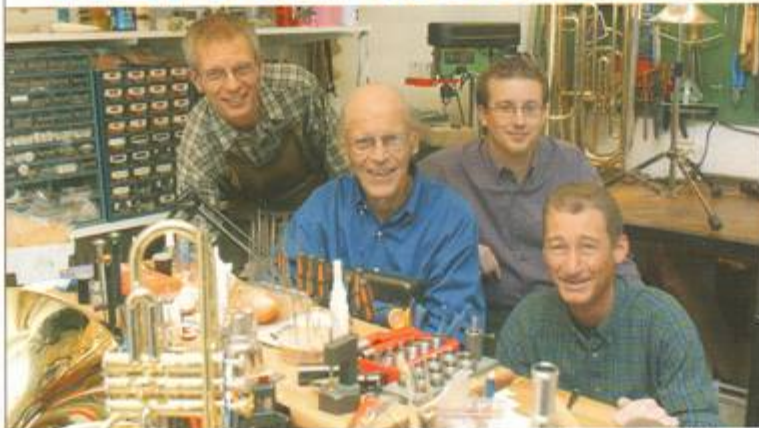

Namn: Pierre Fahlström.

Född/ort: Född 1951, och uppvuxen i visstaden Västervik. Därav intresset för visor som präglat fritiden genom åren. Är frilansande vissångare och trubadur. Familj: Skild, fyra barn (Jenny, 27, Per, 20, Jonna, 18, och Petter, 13).

Karriär: Efter utbildning, musiklärare i Lindesbergs Musikskola 1976-1989, gitarrlärare, musik i särskolan, musikterapi. Musikledare 189-2000 i Karlsborgs kommun. Ansvarig för diverse projekt, musikteater, kommunens utåtriktade kulturverksamhet m. m. Musikledare i Skara kommun från 2000. Är sedan 1997 medlem i SMOK:s styrelse, och ansvarar tillsammans med konferensgruppen för SMOK:s rikskonferenser.

INSTRUMENT-REPARATIONER

Givetvis är vi aktiva musiker. Tommy Andersson, flöjt, flöjtspecialist, Jöven fagott, Bernd Andersson, saxofon, träblås, brass. Robert Karlsson, klarinet, försäljningsansvarig. Gustaf Eriksson, saxofon, träblås, brass.

VI ERBJUDER:
Helreparationer
Reparationer
Justeringar
Försäljning av instrument, tillbehör, egen import
Postorder
Utbildning

Skötselråd
VI SERVERAR OCH RENOVERAR ÅT:
Musikskolor
Länsmusiker
Professionella musiker
Amatörmusiker
ARMÉNENS MUSIKKÅR

FÖRSVARSMAKTEN
FÖRSVARSMUSIKCENTRUM

NYKÖPINGS BLÅS
TONWERKSTAN AB

Ateljé & Verkstad
Behmbrogatan 50, 611 34 NYKÖPING
Tel: 0155 - 21 97 77, 21 97 96 Fax: 0155 - 21 96 96
www.nykopingsblas.se
info@nykopingsblas.se

Bagatell

Nu har du råd att sitta på flera stolar. Prova Bagatells nya sittriktiga kör/orkesterstol Sitar: pris 495:-
Finns med 3 olika fasta lutningar, inga skruvar som krånglar. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbetyg.

Bagatell musikprodukter

Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden
Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74.
Fax: 013-527 52
Homepage: www.bagatell.nu
E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

Ny industri sysselsätter 400 000

- Av Åke Dahlbäck -

Upplivningsindustrin är på väg att bli en av de stora uppstickarna inom svenskt näringsliv, med intressenter bland annat inom musik, turism, design, media och film. Tretton olika delområden går nu samman i ett nätverk, Intresseförbundet för Upplivningsindustrin. Syftet med intresseförbundet, som startats på initiativ från KK-stiftelsen, är att stärka branschen, som beräknas beröra 400 000 anställda.

Upplivningsindustrin har på kort tid blivit en av landets viktigaste näringsgrenar, och i dagsläget svarar näringen för hela nio procent av BNP. Samtidigt dras branschen med stora svårigheter att bli tagen helt på allvar. Intresseförbundet för Upplivningsindustrin ska skapa en tydligare och mer framträdande position för svensk upplivningsindustri. De tretton områdena är arkitektur, data- och tevespel, design, film, författarskap och publicering, konst, media, mode, musik, PR/kommunikation/reklam, scenkonst, turism samt utbildning/edutainment. Den gemensamma nämnaren är att medlemmarna arbetar med att producera eller leverera upplevelser.

STORA FRAMTIDSUTSIKTER

- Sverige är ett litet land som ständigt måste kämpa för att synas och märkas utomlands. Svensk upplivningsindustri hjälper idag i alla högsta grad till med

att sätta Sverige på kartan. Att branschen på det här sättet går samman ökar möjligheterna till samarbete som är en förutsättning för gemensamma framtidssättningar, kommenterar handelsminister Leif Pagrotsky i en tidningsintervju.

Upplivningsindustrin kan bli en av landets mest framgångsrika industrier i framtiden. 1998 arbetade drygt 370 000 personer inom näringen, något som ska jämföras med svensk basindustri där man idag sysselsätter 260 000 årsarbetare.

- Jag tror också att föreningen kan hjälpa till att än bättre ta tillvara på de möjligheter som finns i skärningspunkten mellan vår traditionella industri och upplivningsindustrin. Kombinationen av vår traditionella styrka inom tillverkningsindustrin med nya framgångar inom upplivningsindustrin är ett vinnande recept. Förmår vi kombinera det bättre bådär det mycket gott för framtiden, säger Leif Pagrotsky.

Leif Pagrotsky, nöjd minister.
Foto: Bosse Kinnäs

Årets Musik- och Kulturskola

KRITERIERNA SES ÖVER

Musikrådet mjukar upp den regel som fokuserar på utvecklingsarbete och nydanande. Med den nya formuleringen förväntar sig Musikrådet en anstormning av ansökningar från skolor som de senaste fem åren känt sig hämmade att söka.

Det är dags att förbereda sig för att söka utmärkelsen Årets Musik- och Kulturskola. Inbjudan att delta kommer att spridas i december. Utdelningen av priset kommer som vanligt att ske vid SMOKs årliga konferens, denna gång i Örebro den 2 april 2003.

Men det är inte SMOK utan Svenska Musikrådet som utlyser, och delar ut priset. Rådet vill på det här sättet framhålla det svenska musiklivets stöd till Musik- och kulturskolorna. Det har genom åren visat sig att lärare och elever i

musik/kulturskolan i den kommun som vinner utmärkelsen inte bara får en starkt självkänsla utan skolan får också möjlighet att hävda sig i kommunstyrelsen.

Som tidigare är utmärkelsen förenad med ett penningpris: den vinnande Musik- och kulturskolan emottar 50 000 kr medan två hederspriser på 10 000 kr var delas ut till dem som nästan vann.

TYDLIG RESURS PREMIERAS

Som det kommer att stå i inbjudan skall

Musik- eller kulturskolan genom sin verksamhet vara ett föredöme för andra musik eller kulturskolor. Den skall sträva efter att ge plats för alla kommuninnevånare och stimulera till livslång kulturell aktivitet. Musik- eller kulturskolan skall vara en tydlig resurs i den egna kommunen och visa på god förmåga att samverka med andra institutioner, föreningar och förvaltningar. Den skall marknadsföras kreativt, okonventionellt och professionellt.

NY FORMULERING

Eftersom juryn tar stor hänsyn till kriterierna har vissa skolor, som under en längre tid arbetat med projekt eller utvecklingsarbete inte riktigt kunnat komma ifråga vid bedömningen. Det hindret ska nu bort i och med den nya formuleringen som lyder:

Musik- eller kulturskolan skall ha ett aktiverat utvecklingsarbete med tydlig inriktning och/eller projekt- och utvecklingsarbeten som syftar till nydanande i olika former.

Det lönar sig att lägga ned litet krut på själva ansökan så börja fundera redan nu!

Jan Olof Rudén
Sekreterare
Svenska Musikrådet

**Blås i vad Du vill!
Inget problem, vi har allt!**

Försäljning • Uthyrning • Service • Reparation
Räntefri uppdelning • Återköpsgaranti • Instrumentöversättning

Fem skäl varför ni skall vända er till Uffes Blås:

- Stor sortering och av instrument och tillbehör
- Egen import = låga priser
- Kompletta verkstad för trä och bleckblåsinstrument
- Vi som jobbar hos Uffes är eller har varit yrkesmusiker
- Trevligt bemötande

Adress: Torptjärnsvägen 9
669 30 Deje
E-post: mail@uffesblas.com

Tel/fax: 0552-418 70
Hemsida: www.uffesblas.com
Ring, faxa eller skriv för katalog!

A VISTA-TEKNIK

Boken som avslöjar
hemligheten med notläsning!

www.khmp.nu

Läs mer på hemsidan!

Nu är det jul igen! Om du vore jultomten med den stooora säcken, vad skulle du då ge i julklapp till din egen skola?

Karin Hellgren,
musikledare,
Musikskolan
i Arvidsjaur:

– Om jag vore jultomten med den stooora julklapps-säcken skulle jag ge min musikskola ytter-

ligare resurser så att elever som fortfarande står på kö till musikskolan skulle få möjlighet att få börja spela, dessutom den 25 %-iga ökningen av en tjänst som vi äskat hos kulturnämnden och förmodligen kommer att få.

Håkan Harryson,
musikledare,
Musikskolan
i Arboga:

– Att vi får en fortsatt elevökning till orkesterinstrumenten så att vi håller orkestertraditionen vid

liv i Arboga. Men det finns ytterligare julklappar att önska, exempelvis att renoveringen av vårt danshus slutförs. Egentligen kan man önska sig hur många klappar som helst, men de jag nu nämnt står högst på listan.

Thomas Nilsson,
utvecklingsledare,
Kulturskolan
i Bräcke:

– Överst på önskelistan är en danspedagog till kulturskolan. I nuläget har vi drama och musik, en danspedagog skulle innebära att vi blir en renodlad kulturskola. I övrigt skulle jag önska att vi

får ännu mer tid till undervisning. I stort sett är det mesta bra med vår kulturskola, fränsett då det jag nämnt.

Teaterchef har fått nog

Gustav Kling, chefen för Länssteatern i Jämtland-Härjedalen, hotar med avgång. Anslagsnivån har av kulturdepartementet fastslagits till 1,5 miljoner, en summa som inte alls räcker till att driva teatern på ett meningsfullt sätt, säger Kling. Kulturrådet har föreslagit en dubbling men kulturdepartementet menar att de pengarna inte finns. (DN)

Musiktelefonladdaren

Ett nytt tillbehör vid laddning av mobiltelefonen har presenterats från Nokia. Music Stand heter skapelsen som visar sig kunna spela radio samtidigt som den laddar telefonen, förutsatt att det är en Nokia 7250 som den laddar.

Från vänster in i Rikskonsert

Regeringen har utsett Rikskonserters nya ordförande. Det blir före detta vänsterpartistiska riksdagsledamoten och partisekreteraren Kenneth Kvist, som efterträder Ingvar Carlsson och nu ska styra den stora musikängaren på de närmsta seglatserna. Kvist är själv väl förtrogen med trumpet, flöjten och saxofonen.

Populärmusik från Vittula blir teater i Finland

Det är Wasa Teater som med manus på svenska av Erik Norberg kommer att sätta upp den populära berättelsen. Nästa höst blir det premiär och därmed blir våra grannar i öst först med att dramatisera boken, då det svenska filmprojektet blivit försenat. (DN)

Eget toppmöte för kultur

På initiativ från Sverige har Europeiska kulturparlamentet träffats för första gången. Idén om ett "kulturparlament" formulerades först av violinisten Yehudi Menuhin strax före sin död, och nu är Carin Fischer, före detta vd för kulturhuvudstadsåret i Stockholm en av initiativtagarna. Från Sverige deltar Musikhögskolans rektor, Gunilla von Bahr och skådespelaren Marie Lundqvist. Gruppen träffas i Davos under temat, "hur kan europeiska kulturutövare bidra till bättre förståelse mellan kulturer, religioner och regioner". (DN)

Musik mot huliganism

I London har lokaltrafiken börjat spela klassisk musik på busstationen i West Croydon. Åtgärden har inneburit att unga värstingar har lämnat stationen då de anser att det är otrendigt att lyssna på klassisk musik. (SvD)

Tidernas bästa gitarrist

Den brittiska tidningen Total Guitarists läsare har utsett rockikonen Jimi Hendrix till den bästa gitarristen någonsin. Därefter kom Led Zeppelins, Jimmy Page och Eric Clapton. Den enda kvinnan som finns med på listan över 440 namn blev den amerikanska artisten Tracy Chapman. (DN)

Mobiltelefonen välkommen konsertsalen

Kompositören Golan Levin har skapat en symfoni där mobiltelefonerna ersätter de traditionella instrumenten. Ringsignalerna från 200 åhörare dirigerades från scenen i Brucknerhaus Auditorium i den österrikiska staden Linz. Symfonin, "Dialtones" bestod av mobiler som formade ac-

kord, melodisnuttar och valgor av ljudkaskader som böljade i konsertsalen. Ett datorprogram skötte uppringningen av telefonerna och på en stor bildskärm markerades de olika telefonerna i salen. Sponsorer var bland andra Nokia, Ericsson och Siemens. Konserten finns också på CD. (Ny teknik)

5 miljoner att vinna

Det första litteraturpriset på 5 miljoner till Astrid Lindgrens minne ska delas ut för sommaren 2003. Priset tilldelas enskilda författare men kan även ges till organisationer och institutioner som arbetar med att främja barns och ungas läsande. Behöriga att nominera blir olika organisationer runt om i världen. Statens kulturråd kommer att inrätta ett kansli med ansvar för samordningen av priset.

Swedish Style i Tokyo

Den svenska ambassaden i Tokyo har initierat evenemanget Swedish Style in Tokyo. Det handlar om att blanda en mängd olika kreativa branscher som dans, formgivning, film, arkitektur, mat och musik. Evenemanget drar stor publik och medföljande mediainteresse. (Musikförläggarnas Notisen).

Norsk Kulturskoleråd rasar mot regeringen

Ett starkt slimmad budgetförslag som, enligt Norsk Kulturskoleråd kommer att beröra 50000 barn och unga på ett negativt sätt, har presenterats av den borgerliga norska regeringen. Lidvin Osland vid Norsk Kulturskoleråd rasar mot förslaget. Konsekvenserna av detta och av förslaget att varje kommun själv ska få avgöra storleken på skolepengen, menar han blir att kulturskolorna inte kommer att kunna fortsätta byggas ut i Norge.

Böcker spränger ljudvallden

Ljudböckerna har definitivt kommit för att stanna. Pappersböckerna har ökat i försäljning med 20 procent från förra året medan ljudböckernas ökning ligger på 50 procent. En av förklaringarna tros vara att folks livssituation idag inte ger tid för läsande och att en halvtimmeseckare i bilen då blir lösningen. Ljudböcker ska inte förväxlas med talböcker som bara kan lånas och inte köpas, och då enbart av den som inte förmår läsa. (SvD)

Svensk regissör gör Rolling Stones video

Designkollektivet Stylewar i Stockholm har fått uppdraget att göra Stones nya video sedan Mick Jagger sett regissören Kalle Haglunds video med gruppen The Hives. Don't stop heter Stones nya videon som ska spela på att gruppen fyller 40 år som band i år. (DN)

Elever komponerar för telefonkön

Kompositionseleverna vid Piteå musikhögskola kommer att börja skapa pausmusik. Initiativet kommer från callcenterföretaget Excellent e-Service som vill få unik musik i sina telefonväxlar. Uppgiften ingår att göra en research för att lära känna branschen och vilken slags känsla musiken ska ge till den som lyssnar.

Nu blir våra elever pionjärer inom komposition och anpassning av musik för callcenterbranschen, säger kursansvarige vid Piteå musikhögskola, Hans Hjortek. (FV)

Den geniala idén

www.nilton.s

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

Nilton AB • Älgvägen 1 • 42B 34 Källered
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

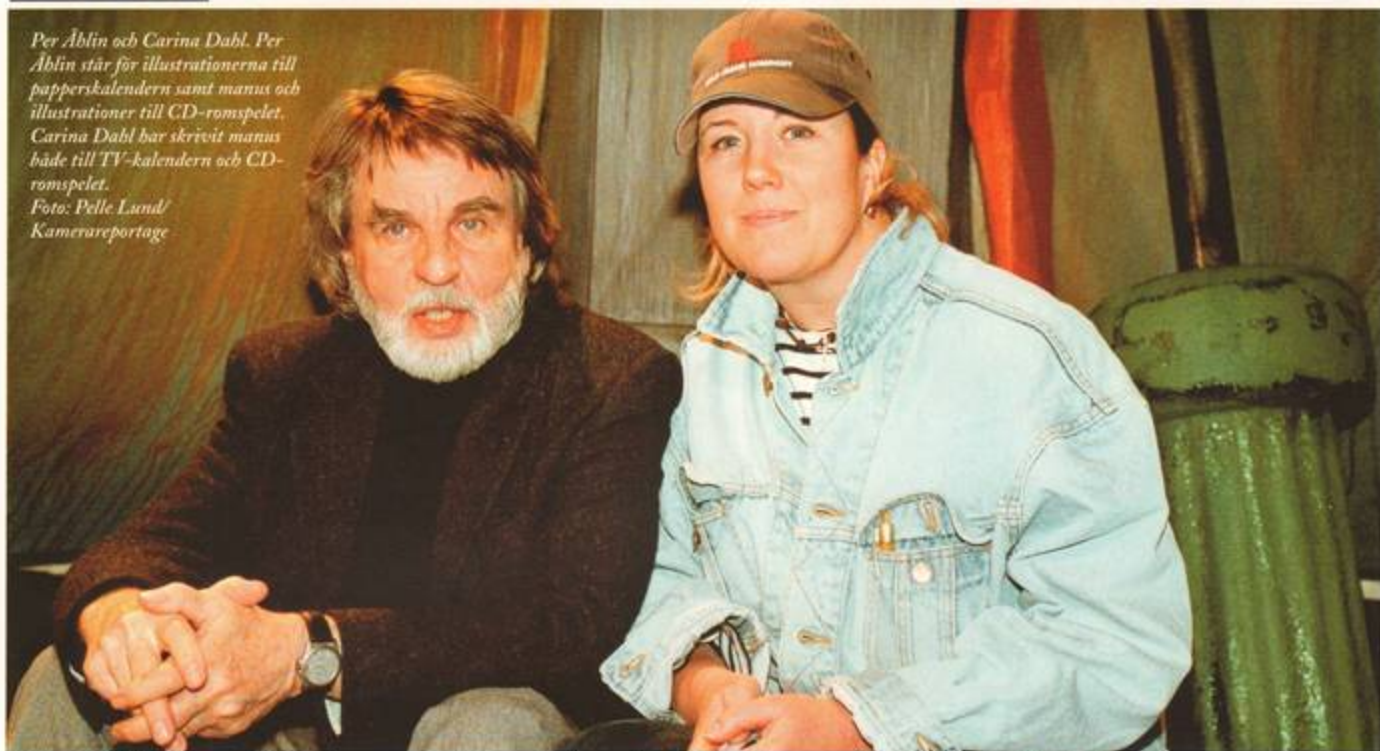
P
 orträttet

Carina Dahl bakom luckan

- Av Stefan Franzén -

Per Åhlin och Carina Dahl. Per Åhlin står för illustrationerna till papperskalendern samt manus och illustrationer till CD-romspelet. Carina Dahl har skrivit manus både till TV-kalendern och CD-romspelet.

Foto: Pelle Lund/
 Kamerareportage

Fråga: Vad är det som börjar öppnas den första och slutar den 24:e? Rätt svar är naturligtvis julkalendern. I år heter den som bekant "Dieselrättor och Sjömansmöss". Möt manusförfattaren Carina Dahl.

Hej Carina. Du är verkligen aktuell nu i december i och med julkalendern. Berätta om arbetet.

- Det är en jättapparat att göra en julkalender. Det tar cirka tre år från ax till limpa. Jag började skriva för ungefär två och ett halvt år sedan efter det jag fått okej för min idé som jag presenterat för SVT väst i Göteborg. Jag fick friheten att skapa utifrån mitt eget huvud. Jag såg framför mig att Sven Wollter skulle göra en av rollerna. Dessutom finns kalendern på CD-rom och som bok där jag samarbetat med Per Åhlin.

Du fick som du ville. Sven Wollter gör rollen som Mäster Estrago.

- Ja, men det var inte säkert. När Svens fru (Viveka Seldahl, förf.anm) avled så avvaktade vi med att fråga honom eftersom Mäster är en livad fyr som är nära döden. Till vår stora glädje tackade han ja och han showar verkligen från första till sista avsnittet.

Förutom att skriva, vad tycker du om?

Dans? Musik?

- Jag skrev en hel del text och musik för ett par år sedan. Jag åkte dessutom runt på visfestivaler och spelade mina egna visor.

Har du gått i musikskolan?

- Nej, men jag minns hur det var i Täby där jag växte upp. Alla fick prova på att spela alla möjliga instrument. Det systemet finns inte längre men det gynnade definitivt musikkivet.

Tycker du det borde satsas mer på undervisning i skrivande?

- Jag tycker man skall uppmuntra alla till att skriva. Språket öppnar dörrar till att skapa. Dagens SMS-ande och e-postande är ett nytt slags språk men det är ändå ett skrivande.

Vad fick du idén till "Dieselrättor och Sjömansmöss"?

- Jag har jobbat till sjöss och där kallade man dem som jobbade i maskinrummet för dieselrättor. Redan där började ett lite frö gro.

Handlingen kretsar inte mycket kring jul. Varför?

- Man kan ju inte skapa samma slags julstämning i ett maskinrum som i Ångermanlands skogar. Jag vill bjuda ungarna på ett riktigt äventyr som kan hjälpa dem att härdas ut till den "tjocka röda" kommer den 24:e. Dessutom tänkte jag på de etniska minoriteterna i landet. Det är inte alla som firar jul som vi tänker oss den.

Vilken julkalender tycker du själv bäst om?

- Herkules Johnssons storverk.

Vad händer härnäst?

- Jag jobbar på ett långfilmsmanus tillsammans med regissören Ella Lemhagen. Vi tror det kommer bli en humoristisk film med inslag av magisk realism. Dessutom har Sven Wollter tackat ja till att göra ytterligare en roll som jag skapat åt honom. Han kommer spela knivkastare och utbrytarkung i Himmelriket.

Till sist, om du var tomte och hade den allra största julklappsäck som går att uppbringa. Vad skulle du ge till vem?

- I så fall skulle jag ge en kyss och en tegelsten till en kär cowboy på en kobbe i havet. Jag vet inte vilken av dom han har störst nytta av, men jag är generös och kommer med två klappar.

Namn: Carina Dahl

Ålder: Född 1962

Famij: Japp, stor och föränderlig. Klart intressant!

Bor: I stallet, på Södermalm och Skeppsholmen i nu nämnd ordning.

Kör: Häst och motorbåt.

Läser: Geniernas återkomst av PC Jersild läser jag om och om igen.

Ser på TV: (Kan jag inte få byta den här frågan till "Favoritfilm"? Jag tittar nästan aldrig på TV och jag har verkligen en favoritfilm. Alltså...)

Favoritfilm: Dunderklumpen i regi av Per Åhlin. Dunderklumpen är "lifestyle". När jag inte ser den på TV, hyr jag den på video. Ofta!

Lyssnar på: Tom Waits - alltid!

Skrattar: Högt

Gråter: Stilla

Älskar: Mina hästar är dom bästa människor jag känner - det säger väl alltid något.

Ogillar: Getingmos och sop-påsevätska.

Bästa minne: Mycket hemligt.

Håller tummarna för: Piglet Potter!